

การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริม
ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปริญญานิพนธ์
ของ
ศุภสิทธิ์ ไชยวสุ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
กุมภาพันธ์ 2537
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้จนจบแล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ
(รศ. ดร. สุมาลิ สังข์ศรี)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ
(รศ. ดร. สุมาลิ สังข์ศรี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ. ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้จนจบแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์สวดี วัฒนวงศ์ ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมาลี สังข์ศรี กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้กำลังใจ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนใช้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.ชูศักดิ์ เพรศคอตท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ นงค์ประอร ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิศเพลิน เขียวหวาน อาจารย์สุนันท์ นิลบุตร และอาจารย์สมศะเน คำจุน ที่มีส่วนช่วยให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างมาก

อนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการเงิน และการจัดพิมพ์เอกสารงานวิจัยจากคุณแม่มาณี อาษาการ และคุณเชวช ไชยวสุ ตลอดจนได้รับกำลังใจอย่างดียิ่งจาก ถ.ญ.ธฤตวัน ไชยวสุ ซึ่งมีส่วนผลักดันในความสำเร็จครั้งนี้

ศุทธิร์ ไชยวสุ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	8
การสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
งานวิจัยในประเทศ	20
งานวิจัยในต่างประเทศ	21
สมมุติฐานในการวิจัย	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การหาคุณภาพเครื่องมือ	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การจัดกระทำข้อมูล	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
	ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพส่วนตัวของอาจารย์สอนเสริม	32
	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริม ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	34
	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอนเสริมของ อาจารย์สอนเสริม จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิต่างการศึกษา ประเภท ของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม	41
	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	97
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	102
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	102
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	103
	สมมุติฐานของการวิจัย	103
	วิธีดำเนินการวิจัย	104
	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	104
	การเก็บและรวบรวมข้อมูล	105
	การวิเคราะห์ข้อมูล	105
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
	การอภิปรายผล	108

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ	124
1 ข้อเสนอแนะทั่วไป	124
2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาและวิจัยต่อไป	124
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	130
ประวัติย่อของผู้วิจัย	145

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์สอนเสริมที่แยกตามประเภทของอาจารย์สอนเสริมและสาขาวิชา	26
2	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพส่วนตัวในด้านเพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม	33
3	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านวิธีการสอนของอาจารย์	35
4	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านสื่อการสอนเสริม	37
5	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านเวลาในการสอนเสริม	38
6	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านผู้มารับการสอนเสริม	39
7	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านสถานที่สอนเสริม	40
8	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้าน	41
9	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นรวมทุกด้านของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง	42
10	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง	43
11	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง	45
12	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและ เพศหญิง	47

13	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและ เพศหญิง	49
14	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง	51
15	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้านของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิ ทางการศึกษาระดับปริญญาโท และสูงกว่าปริญญาโท	53
16	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับ ปริญญาโท และสูงกว่าปริญญาโท	54
17	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาโท และสูงกว่าปริญญาโท	56
18	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาโท และสูงกว่าปริญญาโท	58
19	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาโท และสูงกว่าปริญญาโท	60
20	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาโท และสูงกว่าปริญญาโท	62
21	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้านของอาจารย์สอนเสริมภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย	64

22	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย	65
23	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย	67
24	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายในและ ภายนอกมหาวิทยาลัย	69
25	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย	71
26	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์ สอนเสริมภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย	73
27	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้านของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขา วิชาทางสังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์	75
28	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์	76
29	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทาง สังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์	78
30	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทาง สังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์	80

31	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทาง สังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์	82
32	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทาง สังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์	84
33	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้านของอาจารย์ที่มีประสบการณ์ การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	86
34	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	87
35	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	89
36	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	91
37	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	93
38	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	95

39	ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริม ในด้านวิธีการสอนของ อาจารย์	97
40	ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริม ในด้านสื่อการสอนเสริม	98
41	ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม	99
42	ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริม ในด้านผู้มารับการสอนเสริม	100
43	ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริม ในด้านสถานที่สอนเสริม	101

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุขและเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 8) และด้วยความคิดดังกล่าวนี้ การทุ่มเทให้กับทรัพยากรมนุษย์จึงเกิดขึ้นมากในระยะหลัง ๆ ซึ่งแนวทางหนึ่งก็คือการให้การศึกษาแก่ประชากรให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ

การให้ความสำคัญต่อการศึกษาเช่นนี้ จึงทำให้เกิดการค้นพบใหม่ ๆ ในวงการศึกษเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าระบบการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 เป็นระบบที่มุ่งให้บุคคลได้ศึกษาและเรียนรู้ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา หรือการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 7 - 11)

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันทางวิชาการในระดับอุดมศึกษา มีลักษณะเป็นชุมชนของสังคม มีภารกิจในลักษณะที่เป็นพันธกิจหรือสหกิจ เพราะเป็นสถาบันที่มีหน้าที่ที่สังคมมอบหมายให้ทำหลายด้าน คือ ผลิตบัณฑิต (การสอน) วิจัย บริการทางวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ทพวงมหาวิทยาลัย. 2530 : 18) ผู้มีบทบาทสำคัญที่จะให้บรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์ก็คือปัจจัยทางบุคลากรที่เรียกว่า "อาจารย์" ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการก่อกำเนิดมหาวิทยาลัย ดังที่กล่าวกันว่า "Great teachers are the beginning of University development" (วิจิตร ศรีสอาน. 2527 : 24) กล่าวคือ คณะอาจารย์เป็นกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าทั้งในด้านความรู้ ความคิด และการพัฒนาโดยรอบด้านแก่ผู้เรียน หากสถาบันใดมีอาจารย์ที่มีความพร้อมทางด้านประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถและด้านคุณวุฒิ ก็หวังได้ว่ามาตรฐานการศึกษาของสถาบันนั้นจะสูงขึ้น อันจะเป็นผลให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีคุณภาพและมาตรฐานดีตามไปด้วย (ลีปบันทึก เกตุทัต. 2514 : 85)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาในระบบเปิดยึดหลักการ ศึกษาลดข้อจำกัด เพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคมด้วยการจัดระบบการเรียนการสอน ทางไกล ซึ่งเป็นระบบการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้ได้ ด้วยตนเองตามความพร้อม ความสะดวกและความสนใจของตนเอง ไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตาม ปกติ แต่ใช้วิธีการศึกษาโดยผ่านสื่อการสอนในรูปสื่อประสม ได้แก่ เอกสารการสอนประจำชุดวิชา และแบบฝึกปฏิบัติ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ นอกจากนี้มหาวิทยาลัย ยังได้จัดให้มีกิจกรรมทางวิชาการในรูปของการสอนเสริม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2535 : 19 - 21) เพื่อให้นักศึกษาที่มีความต้องการจะพบปะอาจารย์และซักถามข้อข้องใจทาง วิชาการรวมทั้งปรึกษาหารือในปัญหาเรื่องอื่น ๆ ในขอบเขตที่อาจารย์จะให้คำปรึกษาได้ การ สอนเสริมถือได้ว่าเป็นสื่อเพียงประเภทเดียวที่มีลักษณะเป็นสื่อสองทาง (Two - Way Communication) เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับศิษย์หรือระหว่างเพื่อน นักศึกษาด้วยกัน

การสอนเสริม (Tutorial Instruction) เป็นคำที่พัฒนามาจากคำว่า Tutorial หมายถึง การสอนเสริมเป็นกลุ่มใหญ่ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่เสริมให้นักศึกษา ในสิ่งที่ มหาวิทยาลัยไม่สามารถจัดให้ได้ในเอกสารการสอนหรือสื่อประเภทอื่น เป็นสื่อการสอนประเภท วิธีการที่มีความสำคัญประเภทหนึ่ง เกิดขึ้นจากหลักการที่ว่า การพบปะกันระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์เป็นเรื่องจำเป็น เพราะในระบบการสอนทางไกลที่ผู้เรียนกับผู้สอนอยู่ไกลกัน นักศึกษาส่วนใหญ่มักมีความรู้สึกว่าเขาเอง "กำพร้าอาจารย์" ทางฝ่ายอาจารย์เองก็รู้สึกว่า "กำพร้าศิษย์" ทำให้เกิดความอ้างว้างเปล่าเปลี่ยว (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2526 : 10) นักศึกษามีความต้องการจะมานพบเพื่อซักถามข้อข้องใจทางวิชาการ รวมทั้งปรึกษาหารือในปัญหา ส่วนตัวอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน การสอนเสริมจึงเป็นกิจกรรมที่มีส่วนเสริม สร้างประสิทธิภาพของนักศึกษาในระบบการสอนทางไกลเป็นอย่างดี กล่าวคือเมื่อเข้ารับการ สอนเสริมแล้วนักศึกษาจะมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระของชุดวิชา และสามารถเล่าเรียนอย่าง ประสพผลสำเร็จ ดังนั้น คณาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนเสริม จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่ง ในฐานะ เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยที่มีโอกาสได้พบปะกับนักศึกษาโดยตรง อาจารย์สอนเสริมจึงต้องเป็น ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในระบบการเรียนการสอนทางไกล เพื่อนำมาเป็นฐานสำหรับกำหนด แนวทางในการสอนนักศึกษาที่เรียนด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่ได้จากบันทึกที่สำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับเกียรตินิยมอันดับ 1 หรือ 2 จะตอบเป็นเสียงเดียวกันว่าเขาได้รับประโยชน์

จากการสอนเสริมเป็นอันมาก และเข้ารับการสอนเสริมสม่ำเสมอว่ากลุ่มอื่นทั้งหมด จากข้อมูลนี้เป็นเครื่องยืนยันได้ว่า การสอนเสริมเป็นเรื่องสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีขึ้น ดังนั้น การสอนเสริมจึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาทั้งทางด้านวิชาการและจิตวิทยา เป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นต้องคงไว้สำหรับการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกล เนื่องจากการสอนเสริมถือว่าเป็น Two - Way Traffic โดยอาจารย์สอนเสริมเป็นผู้ให้ความรู้แก่นักศึกษา ในขณะที่ตัวนักศึกษาก็อ้อนกลับถึงอาจารย์ เช่น ในรูปของคำถาม นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาให้ความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

การสอนเสริมเป็นบริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ไม่มีการบังคับให้ผู้เรียนทุกคนต้องมารับบริการ ผู้ใดสนใจ สะดวกและเห็นประโยชน์ก็ย่อมไปรับบริการ ดังนั้น ปริมาณของนักศึกษาที่มารับการสอนเสริมจึงมีจำนวนไม่มากนัก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา (สมยศเน คำจุน. 2528 : 80) และประการสำคัญขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัย เนื่องจากการสอนเสริมที่มีประสิทธิภาพเท่านั้นที่จะดึงดูดใจให้นักศึกษามาเข้ารับการสอนเสริมดังกล่าวได้ ทั้งนี้เพราะหัวใจของความสำเร็จของการสอนเสริมคือการให้นักศึกษารู้สึกว่าตนได้รับ "ผลกำไร" เมื่อมาเรียนเสริมตนได้รับประโยชน์มากและคุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป

จากเหตุผลดังกล่าว ระบบการสอนเสริมจึงเป็นระบบที่มหาวิทยาลัยได้ติดตามผลและหามาตรการแก้ไขตลอดทั้งได้พยายามดำเนินการปรับปรุงการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาอาจารย์สอนเสริมและจัดให้มีการติดตามประเมินผลการจัดการสอนเสริมในหลายรูปแบบ พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณาในการพัฒนาและปรับปรุงการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพสูงสุดคือ กระบวนการจัดการสอนเสริมที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างอาจารย์ผู้สอน วิธีการเรียนการสอน และนักศึกษาผู้เข้ารับการสอนเสริมและจากการประมวลปัญหาและข้อขัดข้องที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาการสอนเสริม สรุปได้ว่ามีประเด็นที่สำคัญในด้านต่าง ๆ คือด้านวิธีการสอนเสริม ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม ด้านผู้เข้ารับการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2536 : 58 - 63) จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน ดังนั้นในการปรับปรุง แก้ไขปัญหาและพัฒนาการสอนเสริม ผู้วิจัยเห็นว่าจำเป็นต้องศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสอน

เสริมเพื่อจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งผลที่จะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชใน 5 ด้าน คือ ด้านวิธีการสอนเสริม ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม ด้านผู้มารับการสอนเสริมและด้านสถานที่สอนเสริม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริม โดยจำแนกอาจารย์สอนเสริมตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการสอนเสริม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการสอนเสริมในระบบการศึกษาทางไกลมากยิ่งขึ้น
2. ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่ออาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนเสริม โดยให้อาจารย์ได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนและเห็นความสำคัญของการสอนเสริม เพื่อให้ปรับปรุงตนเองและนำไปพัฒนาการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาเฉพาะอาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 1,293 คน
2. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากจำนวนอาจารย์สอนเสริม 1,293 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

3. ตัวแปร ตัวแปรที่จะศึกษามีดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะส่วนตัวของอาจารย์สอนเสริม คือ

3.1.1 เพศ ได้แก่

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 วุฒิทางการศึกษา ได้แก่

3.1.2.1 ระดับปริญญาโท

3.1.2.2 ระดับสูงกว่าปริญญาโท

3.1.3 ประเภทของอาจารย์สอนเสริม ได้แก่

3.1.3.1 อาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย

3.1.3.2 อาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัย

3.1.4 สาขาวิชาที่สอน ได้แก่

3.1.4.1 สาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์

3.1.4.2 สาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์

3.1.5 ประสบการณ์การสอนเสริม ได้แก่

3.1.5.1 น้อยกว่า 7 ปี

3.1.5.2 ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านต่าง ๆ คือ

3.2.1 ด้านวิธีการสอนเสริมของอาจารย์

3.2.2 ด้านสื่อการสอนเสริม

3.2.3 ด้านเวลาในการสอนเสริม

3.2.4 ด้านผู้มารับการสอนเสริม

3.2.5 ด้านสถานที่สอนเสริม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนเสริม หมายถึง บริการทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่นักศึกษาในลักษณะของชั้นเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบปะกับอาจารย์เพื่อเสริมความรู้ สร้างความกระจ่างในปัญหาข้อสงสัย ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่นักศึกษา โดยกำหนดจัดสอนเสริมเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ ณ ศูนย์บริการการศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ความเข้าใจและการรับรู้ที่มีต่อการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษร ในที่นี้หมายถึงความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมใน 5 ด้าน คือ

2.1 ด้านวิธีการสอนเสริม หมายถึง วิธีการที่อาจารย์สอนเสริมใช้ในการสอนเสริม ซึ่งในการวิจัยนี้จะศึกษาใน 2 วิธีคือ

2.1.1 วิธีการสอนเสริม หมายถึง รูปแบบหรือกระบวนการหรือกิจกรรมที่ถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้แก่ผู้เรียน โดยใช้เทคนิคหลายวิธี

2.1.2 วิธีการเตรียมการสอนเสริม หมายถึง การที่อาจารย์ผู้สอนได้วางแผนการสอนไว้ล่วงหน้าโดยกำหนดขั้นตอนการสอนตามลำดับและจัดแบ่งเวลาได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอน

2.2 ด้านสื่อการสอนเสริม หมายถึง สื่อการสอนที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น และกำหนดให้ใช้ประกอบการสอนเสริมเรียกว่าเอกสารโสตทัศนซึ่งมีทั้งเอกสารสำหรับอาจารย์สอนเสริมและเอกสารโสตทัศนสำหรับนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมเพื่อใช้เป็นกรอบหรือนแนวทางในการสอนเสริมให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านเวลาในการสอนเสริม หมายถึง กำหนดเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการสอนเสริม โดยคำนึงถึงเนื้อหาชุดวิชาเป็นหลัก เช่น บางชุดวิชากำหนดให้จัดสอนเสริม 3 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง บางชุดวิชากำหนดให้สอนเสริม 2 ครั้ง ๆ ละ 5 ชั่วโมง โดยจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์หลังเปิดภาคเรียนแล้ว 1 เดือน

2.4 ด้านผู้รับการสอนเสริม หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในชุดวิชาที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเปิดสอนในภาคการศึกษานั้นและเข้ารับการสอนเสริมสำหรับการวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะด้านการเตรียมตัวหรือความพร้อมในการเข้ารับการสอนเสริม ความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนของนักศึกษาเท่านั้น

2.5 ด้านสถานที่สอนเสริม หมายถึง สถานที่ที่มหาวิทยาลัยใช้จัดกิจกรรมการสอนเสริมโดยได้รับความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้จัดโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดทั่วประเทศและมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคบางแห่งเป็นที่จัดกิจกรรมสอนเสริม รวมทั้งบรรณาคาในชั้นเรียนและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตั้งแต่อาคารสถานที่ บริเวณโดยรอบ ความปลอดภัยจากเสียงรบกวน การอำนวยความสะดวกตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ

3. อาจารย์สอนเสริม หมายถึง บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการสอนเสริม โดยได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยให้ดำเนินการสอนเสริมแก่นักศึกษา ณ ศูนย์บริการการศึกษา ในที่นี้แบ่งอาจารย์สอนเสริมออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 อาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย หมายถึง คณาจารย์หรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่สภาวิชาการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์สอนเสริม

3.2 อาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัย หมายถึง อาจารย์พิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาและวิชาชีพที่มหาวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาอื่น ให้เป็นอาจารย์สอนเสริม

4. สาขาวิชาด้านสังคมศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนทางด้านสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาศิลปศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิทยาการจัดการ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และนิเทศศาสตร์

5. สาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คหกรรมศาสตร์ และส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช การสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช องค์ประกอบของการสอนและจิตวิทยาการเรียนการสอน ผู้ใหญ่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิด เป็นความพยายามที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ประชาชนให้มากที่สุด แนวคิดนี้ได้เคยนำมาใช้แล้วในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2476 โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งได้จัดการศึกษาในระบบ "ตลาดวิชา" รับนักศึกษาโดยไม่มีการสอบคัดเลือก ไม่บังคับให้เข้าฟังการบรรยาย แต่ยังคงใช้วิธีการจัดการศึกษาเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยทั่วไป คือ ใช้ชั้นเรียนเป็นหลัก ต่อมามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เปลี่ยนมาเป็นระบบจำกัดรับ ในปี พ.ศ. 2514 ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชาขึ้นอีกแห่งหนึ่ง คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถรับนักศึกษาได้เป็นจำนวนมาก แต่ยังคงจัดการศึกษาโดยอาศัยชั้นเรียนเป็นหลักเช่นเดียวกัน ทำให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงประสบปัญหาด้านต่าง ๆ เป็นอันมาก โดยเฉพาะด้านอาคารสถานที่เรียนไม่สามารถขยายได้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี หากมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะขยายการจัดการศึกษาให้เพียงพอับความต้องการของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลและมหาวิทยาลัยจะต้องรับภาระหนักในด้านการลงทุนซึ่งเพิ่มขึ้นทุกปีไม่มีวันสิ้นสุด

ดังนั้น เพื่อเป็นการขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยให้ทรัพยากรจำกัดให้เกิดประโยชน์ที่สุด รัฐบาลจึงดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นอีกแห่งหนึ่งมีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด ดำเนินการสอนโดยใช้ระบบการสอนทางไกล ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อ "มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช" ตามพระนามเดิมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็น "กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา" และพระราชทาน

พระบรมราชานุญาตให้ใช้พระราชลัญจกรในรัชกาลที่ 7 ซึ่งเป็นรูปพระแสงศรสามองค์ นำมาประกอบกับเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของกรุงสุโขทัย เป็นตราประจำมหาวิทยาลัย

เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยจึงกำหนดวันที่ 5 กันยายนของทุกปีเป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีอำนาจให้ปริญญาและประกาศนียบัตรที่มีศักดิ์และสิทธิเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยของรัฐอื่น ๆ ทุกประการ

ในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน ให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนแรก และเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยม ฉายางาม ให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีคนปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยได้เปิดรับนักศึกษาปริญญาตรีรุ่นแรก เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2523 สาขาวิชาที่เปิดสอน 3 สาขาวิชาแรกคือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 มหาวิทยาลัยได้ขยายการรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นในสาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ และสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ในปีการศึกษา 2526 มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์เพิ่มขึ้นอีก 1 สาขาวิชา และในปีการศึกษา 2527 ได้เปิดสอนสาขาวิชานิติศาสตร์ เพิ่มขึ้นอีกสาขาวิชาหนึ่ง รวมเป็น 10 สาขาวิชา จนถึงปัจจุบัน

ภายหลังจากการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีโดยระบบการศึกษาทางไกล ได้รับความสำเร็จและได้รับการยอมรับว่ามีมาตรฐานอยู่ในระดับเดียวกับมหาวิทยาลัยเปิดโดยทั่วไป ในปีการศึกษา 2536 มหาวิทยาลัยจึงได้เปิดสอนหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา โดยในระยะเริ่มแรกนี้จะเปิดสอนในหลักสูตรระดับปริญญาโทสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ก่อนใน 3 แขนงวิชาคือ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน แขนงวิชาบริหารการศึกษา และแขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกล มหาวิทยาลัยใช้ระบบการสอนที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาใช้เวลาว่างศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ แต่ใช้วิธีการศึกษาโดยผ่านสื่อการสอนต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ศึกษาจากวัสดุการศึกษาที่ส่งให้ทางไปรษณีย์ ซึ่งประกอบด้วยเอกสารการสอนแบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียงประจำชุดวิชา และวัสดุการศึกษาอื่น ๆ

2. ศึกษาจากสื่อทางวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ที่จัดประกอบชุดวิชา
 3. เข้ารับการสอนเสริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาต่าง ๆ จากอาจารย์สอนเสริมประจำศูนย์ต่าง ๆ ทั่วประเทศ
 4. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง จากวัสดุการศึกษาอื่น ๆ ณ ห้องสมุด มสธ. ในห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดทุกจังหวัด
 5. ในบางชุดวิชานักศึกษาจะต้องเข้าทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ ศึกษาค้นคว้าและทำงานตามที่ได้รับมอบหมายภายในระยะเวลาและสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จัดการศึกษาโดยใช้ระบบการสอนทางไกล เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษา จึงจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ของวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบ เรียกว่า "ชุดวิชา" ซึ่งแต่ละชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิตทวิภาค ของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ชุดวิชาหนึ่งแบ่งหน่วยการสอนออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยการสอนใช้เวลาศึกษาประมาณ 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

การสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ผนวกการสอนเสริมไว้เป็นสื่อเสริมในระบบการเรียนการสอนทางไกล ถือได้ว่าเป็นสื่อเพียงประเภทเดียวที่เปิดโอกาสให้คณาจารย์ได้ออกไปพบปะกับนักศึกษาเพื่อเสริมความรู้ เสริมความคิด เสริมประสบการณ์ในเนื้อหาวิชาที่นักศึกษาเรียนด้วยตนเองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการสังสรรค์ทางความคิดและสร้างความกระจำงในปัญหาข้อสงสัยของนักศึกษาเพื่อช่วยให้นักศึกษาเรียนได้ด้วยตนเองได้ดีขึ้น ในเรื่องนี้ เวนาเบิลส์ (Venables, 1972 : 5) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดจะสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ถ้านักศึกษามีเวลาว่างเป็นครั้งคราว เช่นวันเสาร์และวันอาทิตย์ ไปอภิปราย ซักถาม วิจารณ์กับอาจารย์ที่มาสอนเสริมที่ศูนย์ศึกษาที่ตั้งขึ้นตามเมืองต่าง ๆ

ลักษณะการเรียนรู้โดยวิธีการสอนเสริมได้นำแนวคิดมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ในกลุ่มนักจิตวิทยาผลรวม (Gestalt Psychologists) ซึ่งได้แก่ทฤษฎีการเรียนรู้แบบหยั่งรู้ (Insight Learning) โดยการให้ผู้เรียนเห็นภาพรวม (Whole) ทั้งหมดก่อน จึงค่อยอธิบายให้เห็นชัดเจนในส่วนย่อย (Parts) ทีละน้อย ๆ จนทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมชัดเจนขึ้น (สมณะ คำจัน. 2529 : 16 - 17)

มหาวิทยาลัยกำหนดจัดการสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ภาคการศึกษาละ 2 - 3 ครั้ง ๆ ละประมาณ 3 - 5 ชั่วโมง โดยนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมจะได้รับเอกสารโสตทัศน์ เพื่อใช้ประกอบการสอนเสริม ในอนาคตมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะพัฒนาสื่อเสริม ประเภทสื่อโสตทัศน์ (Video) เพื่อใช้ประกอบหรือแทนการสอนเสริม

การจัดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีหัวข้อสำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์การสอนเสริม มหาวิทยาลัยจะพิจารณาและกำหนดชุดวิชาที่จะสอนเสริมในแต่ละภาคการศึกษา โดยคำนึงถึงความยากง่ายของเนื้อหาในแต่ละชุดวิชา จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ความพร้อมในการจัดอาจารย์สอนเสริมของแต่ละสาขาวิชา รวมทั้งผลการสอบของนักศึกษาในแต่ละชุดวิชาในภาคการศึกษาที่ผ่านมาประกอบกัน

2. วัตถุประสงค์ของการสอนเสริม มีประมาณไว้ 5 ประการ คือ

- 2.1 เพื่อสรุปประเด็นหรือเนื้อหาสาระของชุดวิชาที่นำมาสอนเสริม
- 2.2 เพื่อขยายความรู้หรือความเข้าใจในเนื้อหาสาระบางเรื่อง เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชากว้างขวางยิ่งขึ้น
- 2.3 เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้ทราบปัญหาการศึกษาด้วยตนเองของนักศึกษาที่ประสบอยู่ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- 2.4 เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสรับการแนะแนวการศึกษาและเพื่อตอบปัญหาข้อข้องใจนักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา
- 2.5 เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษากับอาจารย์สอนเสริมได้พบปะกัน ได้ปรึกษาหารือและสร้างสัมพันธที่ดีต่อกัน

3. การให้บริการการสอนเสริม การบริการการสอนเสริมอยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์บริการการศึกษาประจำภูมิภาค สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยจะทำหน้าที่ในการประสานงานการจัดกิจกรรมการสอนเสริม

4. ศูนย์บริการการศึกษา เพื่อให้การบริการการสอนเสริมถึงนักศึกษาทั่วทุกท้องถิ่น มหาวิทยาลัยได้ขอความร่วมมือจากส่วนราชการภายนอกซึ่งกระจายอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ในรูปของสถาบันการศึกษาและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอใช้สถานที่และบุคลากรในการดำเนินการสอนเสริม และสนับสนุนกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในทุก ๆ ด้าน ในที่นี้จะกล่าวถึงบทบาทของศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะในด้านการจัดกิจกรรมการสอนเสริม ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการ

โดยผ่านศูนย์บริการการศึกษาในสามรูปแบบ คือ

4.1 ศูนย์บริการการศึกษาระดับภาค หมายถึง ศูนย์บริการการศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยในภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยมีบทบาทในการจัดบริการการสอนเสริมและช่วยสรรหาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่สอนเสริม

4.2 ศูนย์บริการการศึกษาระดับจังหวัด หมายถึง ศูนย์บริการการศึกษาที่ทำหน้าที่ดำเนินการจัดกิจกรรมทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เช่น การสอนเสริม เป็นศูนย์บริการการศึกษาที่สร้างขึ้นโดยความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ณ โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ

4.3 ศูนย์บริการการศึกษาระดับเฉพาะกิจ เป็นศูนย์บริการการศึกษาที่มหาวิทยาลัยขอความร่วมมือจากส่วนราชการบางหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีลักษณะเฉพาะตรงตามข้อกำหนดของแต่ละสาขาวิชา ทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางในการสรรหาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัยพิจารณาแต่งตั้งเป็นอาจารย์สอนเสริม

5. เวลาในการสอนเสริม เพื่อให้การสอนเสริมเกิดประโยชน์และสัมฤทธิ์ผลแก่นักศึกษาอย่างเต็มที่ มหาวิทยาลัยได้กำหนดวิธีการและรูปแบบ รวมทั้งระยะเวลาการจัดสอนเสริมให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์มากที่สุดไว้ดังนี้ คือ

5.1 การสอนเสริมแบบ 3 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง ในกรณีที่ผู้ชวามีเนื้อหาแยกออกเป็น 3 ส่วน ไม่สามารถจัดสอนแบบสองครั้งได้

5.2 การสอนเสริมแบบ 2 ครั้ง ๆ ละ 5 ชั่วโมง

5.3 การสอนเสริมแบบเข้ม 2 วันติดต่อกัน ใช้เวลาสอนวันละ 5 ชั่วโมง ในกรณีที่รวมกลุ่มผู้ชวามีเนื้อหาคล้ายคลึงกันหรือมีความสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน

บริการสอนเสริมจะจัดในวันหยุดสัปดาห์ (วันเสาร์และวันอาทิตย์) หลังจากเปิดภาคการศึกษาล่วงประมาณ 1 เดือน ซึ่งจะเป็นเวลาที่นักศึกษาได้ศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารการสอน รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ และสื่อในรูปแบบอื่น ๆ แล้ว

6. บุคลากรสอนเสริม คณาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช ประกอบด้วยคณาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยและคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานการศึกษาและหน่วยงานต่าง ซึ่งมหาวิทยาลัยได้เชิญเข้าร่วมเป็นอาจารย์สอนเสริมทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

6.1 คุณสมบัติของอาจารย์สอนเสริม อาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะ ดังนี้

6.1.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่จัดให้มีการสอนเสริม ถ้ามีวุฒิต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่าต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ซึ่งสภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชรับรอง

6.1.2 มีประสบการณ์การสอนหรือทำงานในสาขาวิชาชีพนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

6.1.3 มีความเต็มใจและมีเวลาอุทิศให้การสอนเสริมในระหว่างวันสัปดาห์หรือวันหยุดราชการตามกำหนดการสอนเสริม

6.2 ภารกิจของอาจารย์สอนเสริม มหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์สอนเสริมมีภารกิจดังต่อไปนี้

6.2.1 การเตรียมตัวสอนเสริม การเตรียมตัวในการสอนเสริมที่ถูกต้อง เป็นเรื่องจำเป็นและมีความสำคัญมากเพราะจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้สอน ทำให้การสอนเป็นไปตามขั้นตอน เนื้อหาสาระและเวลาที่เหมาะสม อันจะส่งผลให้การสอนมีประสิทธิภาพ และให้ประโยชน์แก่นักศึกษาได้อย่างดีที่สุด

6.2.2 วิธีการสอนเสริม มหาวิทยาลัยได้กำหนดวิธีสอนเสริมอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการสอนเสริม โดยแบ่งช่วงเวลาให้เท่า ๆ กัน ได้แก่ การสรุปประเด็นสำคัญของหน่วยต่าง ๆ ในชุดวิชาที่ทำการสอนเสริม การอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของชุดวิชา และการให้ความกระจ่าง โดยตอบข้อซักถามและตอบปัญหาข้อข้องใจของนักศึกษา

7. สื่อการสอนเสริม การสอนเสริมเป็นการขยายเนื้อหาสาระหรือไขข้อข้องใจของนักศึกษาโดยมีอาจารย์สอนเสริมเป็นสื่อบุคคลและในการจัดสอนเสริมของมหาวิทยาลัยนั้นการใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการสอนนั้นมีความจำเป็นเพื่อช่วยเสริมเนื้อหาสาระให้นักศึกษาเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้บริการการสอนเสริมเป็นไปในแนวทางและมาตรฐานทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยกำหนด มหาวิทยาลัยจึงได้จัดสื่อการสอนในรูปของ "เอกสารโสตทัศน" โดยใช้ประกอบการเรียนการสอนทั้งในส่วน of "ชุดการสอนเสริม" สำหรับอาจารย์ใช้เป็นแนวทางในการสอนเสริม และจัดทำ "เอกสารโสตทัศน" โดยใช้ประกอบการเรียนให้กับนักศึกษาที่มาเข้ารับการสอนเสริม ภายในเอกสารจะสรุปเค้าโครงเนื้อหาสาระในชุดวิชาที่นักศึกษามาเข้ารับการสอนเสริม ซึ่งนักศึกษาสามารถบันทึกข้อความที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น เอกสารโสตทัศนจึงเปรียบเสมือนแนว

คิดที่ช่วยสรุปประเด็นสำคัญของเอกสารการสอน โดยกำหนดอย่างกว้าง ๆ นักศึกษาจะได้รับประโยชน์จากเอกสารโดยทันทีต่อเมื่อใช้ประกอบการสอนเสริมเท่านั้น

8. ผู้มารับการสอนเสริม มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในชุดวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนและจัดการสอนเสริม เป็นผู้เข้ารับการสอนเสริมได้โดยไม่มีการบังคับ ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความสะดวกของนักศึกษาแต่ละคน โดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และแจ้งข่าวให้นักศึกษาทราบโดยผ่านทางข่าว มสธ. หรือสื่อมวลชนอื่น ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการสอนเสริมและขอแนะนำในการเตรียมตัวก่อนเข้ารับการสอนเสริม รวมทั้งกำหนดการต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนเสริม

ในส่วนของการพัฒนาบุคลากรสอนเสริม มหาวิทยาลัยเห็นความสำคัญและได้จัดสัมมนาอาจารย์สอนเสริมทั้งอาจารย์ภายในและอาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัยรวม 3 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2526 พ.ศ. 2528 และพ.ศ. 2536 วัตถุประสงค์ที่จะให้คณาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนเสริมให้กับมหาวิทยาลัยได้รับทราบและเข้าใจถึงนโยบาย บทบาท หน้าที่ วิธีการ ตลอดจนแนวปฏิบัติต่าง ๆ และให้อาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัยได้มีโอกาสพบปะกับอาจารย์ภายในของมหาวิทยาลัย ประธานกลุ่มผลิตชุดวิชา เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยอาจารย์สอนเสริมได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการสอนเสริม ในประเด็นสำคัญ คือ

1. ปัญหาด้านอาจารย์สอนเสริมและวิธีการสอนเสริม
2. ปัญหาด้านสื่อการสอนเสริม
3. ปัญหาด้านระยะเวลาในการสอนเสริม
4. ปัญหาด้านผู้มารับการสอนเสริม
5. ปัญหาด้านสถานที่สอนเสริม
6. ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการสอนเสริม
7. ปัญหาด้านการประสานงาน

จากปัญหาข้อขัดข้องดังกล่าว มหาวิทยาลัยจึงได้จัดให้มีการติดตามผลการสอนเสริมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 เป็นต้นมา โดยจัดในรูปของการวิจัย และการศึกษาสภาพปัญหา ตลอดจนการหาวิธีแก้ไขปัญหา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของนักศึกษาและวัตถุประสงค์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

โดยสรุปแล้ว การสอนเสริมเป็นกิจกรรมที่มีส่วนเสริมสร้างประสิทธิภาพของนักศึกษา ในระบบการสอนทางไกลอย่างยิ่ง โดยเฉพาะนักศึกษาที่เฝ้าศึกษาจากเอกสารการสอน ฟังเทป เลียง ฟังรายการวิทยุ ชมรายการโทรทัศน์แล้วยังไม่เข้าใจในรายละเอียดของเนื้อหาวิชาอย่าง ต่อเนื่อง แต่เมื่อมารับการสอนเสริมแล้วก็จะมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระของชุดวิชา และสามารถ เล่าเรียนอย่างประสพผลสำเร็จ (ชัยงค์ พรหมวงศ์. 2526 : 26)

องค์ประกอบของการสอนและจิตวิทยาการเรียนการสอนผู้ใหญ่

นักการศึกษาต่างยอมรับว่า การสอนนับเป็นศิลปะที่ยากและลึกซึ้งที่สุดในกระบวนการศาสตร์ทั้ง หลาย ซึ่งในปัจจุบันการสอนนับว่าเป็นงานหลักของสถาบันการศึกษา เป็นงานที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยว ข้องโดยตรงและทำหน้าที่สอนก็คือครูหรืออาจารย์นั่นเอง นักการศึกษาเป็นจำนวนมากจึงได้สนใจ ศึกษาค้นคว้าวิธีสอนและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มาใช้อยู่เสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง สภาพการเรียนการสอน โดยเฉพาะตัวครูจะต้องได้รับการปรับปรุงเป็นอันดับแรก เพราะคุณ- ลักษณะและพฤติกรรมบางประการของครูอาจารย์ จะส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน (วรรณ วิไลรัตน์. 2528 : 10)

เมื่อกล่าวถึงการสอน กิจกรรมส่วนใหญ่จะมุ่งไปที่ผู้สอน ส่วนการเรียนนั้นกิจกรรมจะ มุ่งไปที่ผู้เรียน องค์ประกอบของการเรียนการสอนที่แท้จริงแล้วมีอยู่ด้วยกันสามส่วน คือ ผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 19 - 21) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ดังนี้

องค์ประกอบเกี่ยวกับผู้สอน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้กำหนดบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละครั้ง คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่ง เสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพมีหลายประการ เช่น จะต้องมีความรู้ทางด้าน วิชาการ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการสอนที่ดี มีการเตรียมตัวเพื่อการ สอนอย่างดี มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน และมีประสบการณ์ในการสอน สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงคุณภาพการสอน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2526 : 19-21)

องค์ประกอบเกี่ยวกับผู้เรียน ข้อมูลส่วนตัวและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ ที่ผู้สอนจะต้องทำการศึกษาอย่างละเอียด เช่น ความสามารถในการเรียนรู้ วิธีการแสวงหาความรู้ การยอมรับผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพที่เขามีอยู่ให้มากที่สุดเท่าที่เขาจะกระทำได้

องค์ประกอบเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอให้ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยา ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้เป็นรูปแบบใดก็ได้

จากองค์ประกอบการเรียนการสอนดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้สอนจะเป็นแกนหลักในการที่จะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยพื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนสรุปความได้ดังนี้

1. การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าวแข่งขัน ความกดดัน อคติ เอา รัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์

2. การสื่อสารแบบเปิด (Open Communication) การสื่อสารแบบเปิดที่อยู่ในบรรยากาศของการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม พฤติกรรม แนวคิดของแต่ละบุคคลที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกัน รวมทั้งการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศในชั้นเรียนที่ตอบสนองการปฏิบัติทางด้านความรู้สึก คุณลักษณะ ค่านิยม การเสาะแสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง จะเกิดขึ้นจากเนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถพัฒนาช่วยเหลือตนเองได้ และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

ในปี 1974 เซฟฟีลด์ (Sheffield, 1974 : xi) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการสอนที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน จากบันทึกที่จบจากมหาวิทยาลัยในประเทศแคนาดา โดยได้ระบุชื่ออาจารย์ที่ทำการสอนดี วิชาที่สอนและมหาวิทยาลัยที่สอน แล้วรวบรวมชื่ออาจารย์ที่ได้คะแนนสูงมาก จำนวน 23 คน แล้วได้ติดต่อไปยังอาจารย์เหล่านั้น ให้เขียนบทความเกี่ยวกับการสอนแล้วนำมาสรุปลักษณะการสอน ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพมากออกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

1. บทบาทของอาจารย์ผู้สอน หรือบุคลากร
2. วิธีการสอน
3. มีความกระตือรือร้น มีความรักในวิชาที่สอนและชอบที่จะสอน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
5. การเตรียมการสอนของอาจารย์

จากรายงานการสัมมนาเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จัดโดยสภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 16 - 17 พฤษภาคม 2527 ได้สรุปคุณลักษณะที่เหมาะสมของอาจารย์ แยกได้ดังนี้

1. บุคลิกลักษณะของอาจารย์ เป็นที่ยอมรับว่า อาจารย์ที่สอนดีมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมียุทธลักษณะดี เป็นที่น่าเชื่อถือ
2. มีความสามารถทางวิชาการ อาจารย์ที่สอนดีมีประสิทธิภาพต้องมีความรู้ ความสามารถในการวิชาที่สอนเป็นอย่างดี
3. เจตคติของอาจารย์ที่มีต่อวิชาที่สอน
4. เจตคติของอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษา
5. ความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา อาจารย์ที่สอนดีมีประสิทธิภาพมักจะมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาเป็นอย่างดี
6. มีเทคนิคการสอนดี
7. มีการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
8. การวัดและประเมินผลการเรียน

องค์ประกอบของการสอนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่เป็นส่วนเสริมสร้างให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ซึ่งต้องเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดการสอนเสริมขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสพบปะกับอาจารย์ในลักษณะการสอนแบบมีชั้นเรียน แต่จะมีลักษณะต่างจากในมหาวิทยาลัยอื่นโดยทั่วไป ทั้งด้านวิธีการสอนและสถานการณ์ของผู้เรียน ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนนอกจากจะมีความสามารถ มีความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ แล้ว อาจารย์ผู้สอนยังต้องมีความเข้าใจในตัวผู้เรียนอีกด้วย ทั้งนี้ เพราะผู้เรียนส่วนมากเป็นผู้ใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ มีการรับผิดชอบต่อครอบครัว หน้าที่การงานและสังคม อาจารย์สอนเสริมจึงจำเป็นต้องทราบถึงลักษณะพื้นฐานโดยทั่วไปของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่และรวมทั้งการนำแนวความคิดเรื่องจิตวิทยาการเรียนการสอนผู้ใหญ่มาใช้ในการกระบวนการสอนเสริม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนการสอนผู้ใหญ่

ในกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจในลักษณะธรรมชาติ และรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียนได้พอสมควร จึงจะสามารถจุดใจและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีได้ (ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 297) ดังนั้น ผู้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้อของผู้ใหญ่ เนื่องจากผู้ใหญ่แตกต่างจากเด็กหลายประการ เช่น ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าเด็ก ปกครองตนเองได้ สนใจเรียนรู้ในสิ่งที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทันที นอกจากนี้ผู้ใหญ่ยังผ่านประสบการณ์มามากและนานพอสมควรจนกระทั่งเกิดความรู้สึกฝังแน่นในจิตใจ

ดังนั้น หลักการเรียนการสอนที่ดีจึงอยู่ที่ การจัดสถานการณ์และเงื่อนไขที่เหมาะสมเพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 300 - 301) สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการสอน โรเจอร์ (สว๊นท์ วัฒนวงศ์. 2533 : 149 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1965 : 63 - 65) ได้ให้แนวทางเกี่ยวกับบทบาทของครูที่สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ว่า จะต้องเปลี่ยนสภาพจากความเป็น "ครู" ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ (Facilitator of Learning) และได้ให้ทัศนะของผู้อำนวยความสะดวกไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การให้ความไว้วางใจและเคารพยกย่องผู้เรียน
2. มีความจริงใจต่อผู้เรียน
3. มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งการตั้งใจฟังผู้เรียนพูด

ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีผู้อำนวยความสะดวก ได้จัดสถานการณ์การเรียนการสอนให้เข้ากับธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

สุนทร โคตรบรรเทา (2524 : 106 - 107) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้สอนผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
2. เป็นผู้ร่วมวางแผนการเรียน
3. ครูจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และวิธีเรียน
4. ครูผู้สอนผู้ใหญ่ควรมีหน้าที่จัดการสอนการเรียนและอุปกรณ์การเรียน

จุดใจผู้เรียน และให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สำหรับ โนลส์ (สว๊นท์ วัฒนวงศ์. 2524 : 57 - 59 ; อ้างอิงมาจาก Knowles. 1978 : unpagged) ได้สรุปทฤษฎี

การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ไว้หลายประการ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเขามีความต้องการและความสนใจ (Need and Interests) ที่จะเรียน
2. ให้ผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน
3. ประสบการณ์ของผู้ใหญ่เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุด ดังนั้นจึงควรหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน
4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self - Directing) เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหา หรือค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่เป็นเพียงส่งผ่านหรือสื่อสำหรับผ่านความรู้
5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ต้องเตรียมการสอนในด้านต่าง ๆ อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน เวลาที่ใช้กับเนื้อหาที่จะสอน

นอกจากนี้ โนลส์ (Knowles. 1970 : 163) ได้พูดถึงคุณลักษณะที่ดีของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. ผู้สอนมิใช่จะมีเพียงความรู้อย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องมีทักษะและความสำเร็จในการประกอบอาชีพด้วย
2. ครูผู้สอนจะต้องมีความกระตือรือร้นค้นคว้าศึกษาวิชาการ ตลอดจนมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น
3. ครูผู้สอนจะต้องมีอารมณ์ดี มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และมีความสนใจในผู้อื่นด้วย
4. ครูผู้สอนผู้ใหญ่จะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความตั้งใจที่จะค้นคว้าทดลองหาวิธีการที่จะเข้าถึงความเปลี่ยนแปลงความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน
5. ผู้สอนจะต้องให้ความสนิทสนม ให้กำลังใจต่อการพัฒนาการความจริงใจก้าวหน้าของปัจเจกบุคคลมากกว่าการหยาบอื่นให้

ส่วน คิดด์ (Kidd. 1973 : 292 - 307) ได้ศึกษาและแสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ กล่าวโดยสรุปคือ

1. เป็นผู้มีควมรับผิดชอบต่องานในหน้าที่หรือกิจการที่ตนได้กระทำไปแล้วอย่างดี

2. เป็นผู้ที่เข้าใจตนเองได้เป็นอย่างดี หรือเป็นผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับตนเอง หรือปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น

3. ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือ มีทักษะในวิชาชีพของตนได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นว่าคุณค่าและประโยชน์ของจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่ออาชีพนักการศึกษาผู้ใหญ่ ผู้สอนหรือวิทยากรในการที่จะ นำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในส่วนที่จัดให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ ดังที่ อุ่นตา นพคุณ (2527 : 6 - 7) ได้สรุปไว้ในหนังสือ "การเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพื่อพัฒนา- ทรัพยากรมนุษย์" กล่าวถึงประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนหรือวิทยากรมีความรู้ และความเข้าใจว่าการเรียนรู้นั้น เกิดขึ้นมาได้อย่างไร

2. ช่วยให้ผู้สอนหรือวิทยากรเข้าใจหลักปฏิบัติ หรือการปฏิบัติตัวในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นตามความเชื่อหรือทฤษฎีการเรียนรู้ที่ตนเอง เข้าใจและนิยมที่จะปฏิบัติ

3. ช่วยให้ผู้สอนหรือวิทยากรสามารถตัดสินใจเลือกกิจกรรมและวิธีการเรียน การสอนได้อย่างเหมาะสม และที่สำคัญก็คือทฤษฎีการเรียนรู้จะช่วยให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าควร จะปฏิบัติกรอย่างไรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ในปี พ.ศ. 2528 สมคะเน คำจูน (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหา และความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีต่อการสอนเสริม ในกรุงเทพมหานคร โดยให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาจารย์สอนเสริมมีความกระตือรือร้นในการสอน เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึงและมีอารมณ์ขัน นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าอาจารย์สอนเสริมใช้วิธีบรรยาย อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป และอาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน

ในปีเดียวกัน เพชรภรณ์ นันทรามาศ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนที่พึงประสงค์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยในภาคใต้ โดยทำการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ผลการวิจัยในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ทั้งสองสถาบัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกือบทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะได้ให้ความสำคัญด้านวิธีสอนสูงสุด ในส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาได้ให้ความสำคัญทางด้านทัศนคติของผู้สอน ที่มีต่อวิชาที่สอนสูงสุด

ในปี พ.ศ. 2532 จีรรัตน์ แยมกลิ่นนึ่ง และคนอื่น ๆ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1/2531 จำนวน 4,006 คน ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลสำคัญของการเข้ารับการสอนเสริมเนื่องมาจาก นักศึกษาต้องการขออาจารย์สอนเสริม เพื่อฟังสรุปประเด็นสำคัญในเนื้อหาเอกสารการสอนที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ส่วนนักศึกษาที่ไม่มาเข้ารับการสอนเสริมเนื่องมาจากเหตุผลส่วนตัวหลายประการ เช่น ไม่มีเวลาว่าง การเดินทางไม่สะดวก แต่นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า การจัดสอนเสริมมีความเหมาะสมดีแล้ว ในด้านความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาต้องการให้อาจารย์สอนเสริมเป็นคนเดียวกันตลอดภาคการศึกษา รวมทั้งต้องการให้ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนด้วย อีกทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถ ทางวิชาการ นอกจากนี้ นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดการสอนเสริมก่อนสอบ 1 เดือน โดยสอนชุดวิชาละ 3 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง หรือ 3 ครั้ง ๆ ละ 5 ชั่วโมง

2. งานวิจัยต่างประเทศ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

กรีนวูดและคนอื่น ๆ (Greenwood and others. 1974 : 141 - 143) ได้วิจัยและพัฒนาแบบสอบถาม เอสอีซีทีบี (SECTB - Student Evaluation of College Teaching Behavior) ที่มหาวิทยาลัยฟลอริดา ในปี ค.ศ. 1974 ทั้งนี้ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ดีในการวัดผลสะท้อนที่เกิดจากการสอน วัตถุประสงค์ของผู้สอนซึ่งผู้เรียนสามารถสังเกตได้ การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสามกลุ่ม คือ ผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร โดยใช้แบบ

สอบถามที่มีข้อกระทงทั้งสิ้น 134 ข้อ ใช้เกณฑ์ประมาณค่า 7 ช่วง ได้ตัวประกอบ 8 ตัวประกอบ ดังนี้คือ

1. ผู้สอนที่มีความสามารถ ทำให้การเรียนเข้าใจง่ายขึ้น
2. มีการสอนที่ทันสมัย
3. มีความรับผิดชอบต่อชั้นเรียน ไม่หยุดสอนบ่อย ๆ
4. มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน
5. รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน
6. รู้เทคนิคการวัดผล ให้งานกระจำแจ้ง ให้งานบ้านเหมาะสม
7. มีความรู้ ทันเหตุการณ์
8. เข้าใจปัญหาของผู้เรียนได้ดี

ในปีเดียวกัน โรโมน (Romine, 1974 : 139 - 143) ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการสอน เพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างดีขึ้น โดยการสำรวจความคิดเห็นจากผู้สอนคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยโคโลราโด จำนวน 368 คน และจากผู้เรียน จำนวน 1,237 คน ผลปรากฏว่าบรรยากาศการสอนที่ดีที่จะสามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพที่สำคัญมี 40 ข้อ โดยแบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้น สนใจวิชาที่ตนเองสอน
2. ด้านการจัดและการเตรียมการสอน เช่น เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียนรวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ
3. ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้เรียนได้รับประโยชน์สมดังความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มีใช้เป็นเพียงผู้ฟังแต่เพียงอย่างเดียว
4. ด้านการเสนอเนื้อหา เช่น พูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด
5. ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรงทางการเรียน เช่น เมื่อมีการทำรายงานหรือสอบ เมื่อตรวจเสร็จแล้ว ผู้สอนจะต้องรีบแจ้งผลให้ผู้เรียนรู้ และมีการชี้แจงด้วยว่า ทำไมผลจึงเป็นเช่นนั้น
6. ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม เช่น มีการจัดเวลาเพื่อสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มพิเศษ

ในปี ค.ศ. 1980 เพอวิส (Purvis, 1980 : 130) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่จะแบ่งออกเป็นสามด้าน คือ

1. นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแล้ว มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและทิ้งช่วงว่างจากการเรียนเป็นเวลานาน และมีภาระรับผิดชอบในการประกอบอาชีพและครอบครัว พร้อมทั้งต้องศึกษาบทเรียนหลังจากทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อย เป็นผลให้การเรียนไม่ประสบผลที่ดี และเป็นปัญหาอันสำคัญที่นักศึกษาต้องออกกลางคัน

2. การสอนเสริมต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน แต่เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตเอกสารการสอนเป็นคนละกลุ่มกับอาจารย์สอนเสริม ทำให้อาจารย์สอนเสริมไม่รู้ลักษณะเนื้อหาวิชาลึกซึ้งดีเท่ากับกลุ่มผู้เขียนเอกสารการสอน และเนื่องจากมีเอกสารการสอนอยู่แล้วทำให้อาจารย์สอนเสริมไม่ชวนชวนค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม และในบางครั้งนักศึกษาจะยึดมั่นเฉพาะเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัย ทำให้มีความรู้ไม่กว้าง

3. วิธีการเรียน เนื่องจากมหาวิทยาลัยเปิดใช้สื่อการสอนในรูปสื่อประสมเป็นหลัก เช่น เอกสารการสอน รายการวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดทางเดียว นักศึกษาไม่มีโอกาสได้ร่วมแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้ทำให้นักศึกษาขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

โดยสรุป จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องประกอบด้วยปัจจัยทางด้านอาจารย์ผู้สอนและวิธีการสอน ความพร้อมของผู้เรียน สื่อที่ใช้ประกอบการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริมและสถานที่ที่เอื้ออำนวยในการสอน ดังนั้น การดำเนินการจัดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบดังกล่าวและหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสอนเสริมให้มีคุณภาพและให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษามากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมาเข้ารับการสอนเสริมเพิ่มมากขึ้น สมดังที่มหาวิทยาลัยได้ตั้งเป้าหมายไว้ จึงนับได้ว่าการศึกษาวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมที่เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นปัญหาที่มีคุณค่าควรแก่การค้นคว้าวิจัย และจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการสอนเสริม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. อาจารย์สอนเสริมเพศชายและอาจารย์สอนเสริมเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน
2. อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิปริญญาโทและอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน
3. อาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัยและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน
4. อาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และอาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน
5. อาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปีและตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการค้นคว้าวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดตามขั้นตอน คือ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์สอนเสริมที่ได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยให้ปฏิบัติหน้าที่สอนเสริม ประจำปีภาคการศึกษาที่ 2/2535 จำนวน 1,293 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรอาจารย์สอนเสริมแยกตามสาขาวิชาที่สอนเป็น 10 สาขาวิชา จากนั้นแบ่งอาจารย์สอนเสริมในแต่ละสาขาวิชาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย และกลุ่มอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย แล้วกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เป็นตัวแทนประชากรตามหลักการของยามาเน (Yamane. 1973 : 725) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 300 คน ซึ่งแยกออกตามสาขาวิชาและการเป็นอาจารย์ภายใน ภายนอกมหาวิทยาลัย ดังรายละเอียดในตาราง 1 จากแต่ละกลุ่มประชากรทำการสุ่มตัวอย่างอาจารย์สอนเสริม โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (ตารางเลขสุ่ม) ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์สอนเสริมที่แยกตามประเภทของอาจารย์สอนเสริมและสาขาวิชา

ลำดับที่ สาขาวิชา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	อาจารย์ ภายใน	อาจารย์ ภายนอก	รวม	อาจารย์ ภายใน	อาจารย์ ภายนอก	รวม
1. ศิลปศาสตร์	87	199	286	22	28	50
2. ศึกษาศาสตร์	96	5	101	24	5	29
3. วิทยาการจัดการ	108	95	203	23	21	44
4. นิติศาสตร์	78	311	389	14	47	51
5. วิทยาศาสตร์สุขภาพ	28	32	60	12	13	25
6. เศรษฐศาสตร์	17	14	31	7	7	14
7. คหกรรมศาสตร์	35	12	47	14	6	20
8. รัฐศาสตร์	27	1	28	9	1	10
9. สิ่งเสริมเกษตรฯ	42	7	49	10	6	16
10. นิเทศศาสตร์	77	13	90	20	11	31
รวม	604	689	1,293	155	145	300

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ วิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีห้าระดับน้ำหนัก แบ่งออกเป็นสามตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์สอนเสริม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้แก่ เพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมใน 5 ด้าน คือ ด้านวิธีการสอนเสริม ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาการสอนเสริม ด้านผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม

การกำหนดคะแนนให้แต่ละข้อ กำหนดดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้คะแนนเป็น	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	กำหนดให้คะแนนเป็น	4	คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้คะแนนเป็น	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้คะแนนเป็น	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้คะแนนเป็น	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการสอนเสริม ตลอดจนแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการสอนเสริม

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้วนำไปให้ประธานและกรรมการควบคุมประกันคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแก้ไขให้เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และข้อความที่ชัดเจนและครอบคลุมตามความมุ่งหมายการวิจัย ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองขั้นต้น (Try out) กับอาจารย์สอนเสริมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach. 1970 : 181) ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.833

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยนำแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมไปให้อาจารย์สอนเสริมที่เป็นอาจารย์ภาสในมหาวิทยาลัยตอบและรับคืนด้วยตนเอง สำหรับข้อมูลของอาจารย์สอนเสริมภาสนอกมหาวิทยาลัยได้ส่งให้กลุ่มตัวอย่างและรับคืนทางไปรษณีย์ โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างวันที่ 14 กรกฎาคม 2536 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2536

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ โดยคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไว้ได้จำนวน 250 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83.33 % ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x (Statistical Package for the Social Sciences) หรือเรียกว่า ชุดสถิติสำหรับสังคมศาสตร์ ดำเนินการด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของสำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่าง ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างตามตัวแปร เพศ วัยทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอนเสริม และประสบการณ์สอนเสริมของอาจารย์
4. ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด

k แทน จำนวนของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งชุด

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) (ชูศรี วงศ์วิเศษ, 2534 : 40)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าของคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ค่าผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(ชูศรี วงศ์วิริยะ. 2534 : 74)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

2.2.1 ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (ลิวัน และอังคณา สายยศ. 2522 : 215)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม

$\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
X	แทน	คะแนนเฉลี่ย	
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม	
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ	.05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ	.01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริม ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81 - 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2.61 - 3.40	หมายถึง	เห็นด้วย
3.41 - 4.20	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์สอนเสริม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมจำแนกตามตัวแปร คือ เพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนเสริมโดยทั่วไปของอาจารย์สอนเสริมที่เป็นคำตอบจากคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพส่วนตัวของอาจารย์สอนเสริมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยจำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม รายละเอียดการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพส่วนตัวในด้าน เพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	129	51.60
1.2 เพศหญิง	121	48.40
รวม	250	100
2. วุฒิทางการศึกษา		
2.1 ระดับปริญญาโท	191	76.40
2.2 ระดับสูงกว่าปริญญาโท	59	23.60
รวม	250	100
3. ประเภทของอาจารย์สอนเสริม		
3.1 อาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย	131	52.40
3.2 อาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย	119	47.60
รวม	250	100
4. สาขาวิชาที่สอน		
4.1 สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์	185	74.00
4.2 สาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์	65	26.00
รวม	250	100

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
5. ประสบการณ์การสอนเสริม		
5.1 น้อยกว่า 7 ปี	119	47.60
5.2 ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป	131	52.40
รวม	250	100

จากตาราง 2 สถานภาพของอาจารย์สอนเสริมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.60 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 48.40

ในด้านวุฒิทางการศึกษานั้น อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 76.40 และเป็นอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาโท ร้อยละ 23.60

ในด้านประเภทของอาจารย์สอนเสริม พบว่า เป็นอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 52.40 และเป็นอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย ร้อยละ 47.60

ในด้านสาขาวิชาที่สอน ปรากฏว่า อาจารย์สอนเสริมที่สอนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ร้อยละ 74.00 และเป็นอาจารย์สอนเสริมที่สอนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 26.00

ในด้านประสบการณ์การสอนเสริม พบว่า เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี ร้อยละ 47.60 และเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ร้อยละ 52.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม ดังปรากฏในตาราง 3 - 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านวิธีการสอนของอาจารย์

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	$\bar{x}$	S.D.
1. ก่อนการสอนเสริมควรศึกษาเอกสารการสอน โดยละเอียด ทุกครั้ง	4.70	0.59
2. ควรศึกษาแผนการสอนหรือเอกสารใส่บทก่อนการสอน เสริมทุกครั้ง	4.61	0.64
3. ควรเตรียมหัวข้อไว้อภิปรายกับนักศึกษาทุกครั้ง	4.13	0.92
4. ควรค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้การสอน สมบูรณ์ที่สุด	4.33	0.78
5. ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบ ความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น	3.91	0.95
6. ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละชุดวิชา เพื่อกระตุ้น ให้ผู้เรียนสนใจและเห็นความสำคัญ	4.39	0.73
7. ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำการบรรยาย เพียงอย่างเดียว	4.32	0.76
8. ควรแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเนื้อหาอย่างเหมาะสม	4.62	0.58
9. ควรให้เวลาในการตอบข้อซักถามของนักศึกษา.	4.44	0.65
10. ควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ผู้เรียนมีส่วน ร่วม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	4.52	0.66
11. ควรใช้วิธีการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ มากที่สุด	4.52	0.63
12. สอนโดยคำนึงถึงสภาพและความต้องการของผู้เรียนซึ่ง เป็นผู้ใหญ่	4.08	0.91
13. ควรรักษาเวลาการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย	4.26	0.74
ค่าเฉลี่ยรวม	4.37	0.42

จากตาราง 3 แสดงว่า โดยส่วนรวมอาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในด้านวิธีการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ก่อนการสอนเสริมอาจารย์ควรศึกษาเอกสารการสอนโดยละเอียดทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อาจารย์ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริม ในด้านสื่อการสอนเสริม

ด้านสื่อการสอนเสริม (เอกสารโสตทัศน)	$\bar{x}$	S.D.
1. เอกสารโสตทัศนที่ มสธ.จัดให้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนเสริมได้อย่างดี	3.59	0.77
2. เอกสารโสตทัศนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น	3.60	0.83
3. เอกสารโสตทัศนช่วยทำให้รูปแบบการสอนเสริมของอาจารย์ผู้สอน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.17	0.81
4. เอกสารโสตทัศนช่วยให้การสรุปประเด็นง่ายและสะดวกขึ้น	3.97	0.78
5. เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้อย่างดี	3.29	0.91
6. เอกสารโสตทัศนมีรูปแบบน่าสนใจ	2.97	0.74
7. เอกสารโสตทัศนควรมีรายละเอียดเนื้อหาที่สำคัญ ๆ นอกเหนือจากประเด็นหัวข้อ	3.76	0.94
8. เอกสารโสตทัศนควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา	3.81	0.95
9. ภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศน สามารถเข้าใจ ได้ง่าย	3.82	0.81
10. อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนเสริมทุกครั้ง	4.19	0.90
11. เอกสารโสตทัศนมีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในเอกสารการสอน	3.66	0.91
12. ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.65	0.58
ค่าเฉลี่ยรวม	3.79	0.51

จากตาราง 4 แสดงว่า โดยส่วนรวมอาจารย์สอนเสริม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านสื่อการสอนเสริมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เรื่องเกี่ยวกับเอกสารโสตทัศนมีรูปแบบน่าสนใจ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับการสอนเสริม ในด้านเวลาในการสอนเสริม

ด้านเวลาในการสอนเสริม	$\bar{x}$	S.D.
1. เวลาที่จัดให้ในการสอนเสริมในปัจจุบัน มีความเหมาะสม ดีแล้ว	3.18	1.07
2. การจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียนแล้ว 1 เดือน มีความเหมาะสม	3.64	0.80
3. ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน	3.67	0.85
4. การจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อความสะดวก ทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริม และด้าน สถานที่	4.64	0.54
5. ควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงาน ในวันจันทร์ - ศุกร์	1.82	0.94
6. ควรจัดสอนเสริมทั้งชุดวิชา ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ ติดต่อกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	3.20	1.20
7. ในแต่ละภาคการศึกษาควรจัดการสอนเสริม แต่ละชุดวิชา มากกว่า 1 รอบขึ้นไป	3.34	1.19
ค่าเฉลี่ยรวม	3.36	0.42

จากตาราง 5 แสดงว่า โดยส่วนรวมอาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านเวลาในการสอนเสริม ในระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรจัดการสอนเสริมในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ เพื่อความสะดวกทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงานในวันจันทร์ - ศุกร์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านผู้รับการสอนเสริม

ด้านผู้รับการสอนเสริม	$\bar{x}$	S.D.
1. จำนวนผู้รับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ จำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม	4.17	0.86
2. ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านพื้นฐาน ความรู้	3.70	0.91
3. ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านความสนใจ	3.14	1.00
4. ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านประสบการณ์	3.63	0.85
5. ผู้รับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการศึกษาเอกสาร ชุดวิชา	2.84	0.91
6. ผู้รับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสารการสอนครบ ทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม	1.92	0.79
7. ผู้รับการสอนเสริมมีส่วนร่วมการเรียนการสอน เช่น โต้ตอบ อภิปราย ซักถาม	2.95	0.86
8. ผู้รับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่กำหนด	3.34	0.85
9. จุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของผู้เรียนคือ เพื่อทราบแนวข้อสอบ	3.68	1.19
10. ผู้เรียนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่สำคัญ และนำไปศึกษาต่อที่บ้าน	3.76	0.83
ค่าเฉลี่ยรวม	3.31	0.40

จากตาราง 6 แสดงว่า โดยส่วนรวมอาจารย์สอนเสริม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม ในด้านผู้รับการสอนเสริมในระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จำนวนผู้รับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้รับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสารการสอนครบทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริม ในด้านสถานที่สอนเสริม

ด้านสถานที่สอนเสริม	$\bar{x}$	S.D.
1. ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้อาจารย์เดินทางไม่สะดวก	2.82	0.89
2. สภาพของห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน	2.84	0.77
3. ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ	2.91	0.90
4. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสถานที่สอนเสริม มีความเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน	3.07	0.74
5. สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนการสอน	2.94	0.90
6. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดให้มีบริการอาหาร และเครื่องดื่มจำหน่าย ในสถานที่จัดสอนเสริม	3.90	0.92
7. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ	4.20	0.68
8. ศูนย์บริการการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม	4.35	0.70
9. ห้องน้ำมีให้บริการเพียงพอและสะอาด	3.52	0.93
ค่าเฉลี่ยรวม	3.39	0.36

จากตาราง 7 แสดงว่า โดยส่วนรวมอาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านสถานที่สอนเสริมในระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศูนย์บริการการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกล ทำให้อาจารย์เดินทางไม่สะดวก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	4.37	0.42
2. ด้านสื่อการสอนเสริม	3.79	0.51
3. ด้านเวลาในการสอนเสริม	3.36	0.42
4. ด้านผู้มารับการสอนเสริม	3.31	0.40
5. ด้านสถานที่สอนเสริม	3.39	0.36
ค่าเฉลี่ยรวม	3.71	0.27

จากตาราง 8 แสดงว่าโดยส่วนรวมอาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 รองลงมาคือด้านสื่อการสอนเสริม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านผู้มารับการสอนเสริม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม โดยเปรียบเทียบตามตัวแปร คือ เพศ วุฒิต่างการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์สอนเสริมเพศชาย และอาจารย์สอนเสริมเพศหญิง ในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม ดังปรากฏในตาราง 9 - 14

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นรวมทุกด้านของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	ชาย (N = 129)		หญิง (N = 121)		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	4.35	0.43	4.40	0.41	-0.99
2. ด้านสื่อการสอนเสริม	3.79	0.50	3.79	0.53	0.00
3. ด้านเวลาในการสอนเสริม	3.38	0.38	3.33	0.46	0.93
4. ด้านผู้มารับการสอนเสริม	3.34	0.37	3.28	0.42	1.18
5. ด้านสถานที่สอนเสริม	3.40	0.35	3.39	0.37	0.22
ค่าเฉลี่ยรวม	3.71	0.27	3.71	0.26	0.00

จากตาราง 9 แสดงว่า อาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์เพศชายและเพศหญิง

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	ชาย (N = 129)		หญิง (N = 121)		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ก่อนการสอนเสริมควรศึกษาเอกสารการสอนโดยละเอียดทุกครั้ง	4.71	0.58	4.69	0.61	0.27
2. ควรศึกษาแผนการสอนหรือเอกสารสไลด์ทัศน์ก่อนการสอนเสริมทุกครั้ง	4.58	0.66	4.64	0.62	-0.74
3. ควรเตรียมหัวข้อไว้อภิปรายกับนักศึกษาทุกครั้ง	4.16	0.94	4.11	0.91	0.43
4. ควรค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้การสอนสมบูรณ์ที่สุด	4.38	0.73	4.28	0.83	1.01
5. ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น	3.78	0.94	4.06	0.95	-2.34**
6. ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละชุดวิชา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเห็นความสำคัญ	4.39	0.74	4.40	0.72	-0.11
7. ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำการบรรยายเพียงอย่างเดียว	4.34	0.72	4.30	0.81	0.41
8. ควรแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเนื้อหาอย่างเหมาะสม	4.63	0.55	4.62	0.62	0.13
9. ควรให้เวลาในการตอบข้อซักถามของนักศึกษา	4.40	0.70	4.48	0.58	-0.98
10. ควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	4.50	0.66	4.53	0.66	-0.36
11. ควรใช้วิธีการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากที่สุด	4.50	0.63	4.54	0.63	-0.50

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	ชาย (N = 129)		หญิง (N = 121)		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
12. สอนโดยคำนึงถึงสภาพและความต้องการของ ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่	4.00	0.94	4.17	0.88	-1.48
13. ควบคุมเวลาการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย	4.22	0.79	4.31	0.68	-0.97
ค่าเฉลี่ยรวม	4.35	0.43	4.40	0.41	-0.93

จากตาราง 10 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์สอนเสริมเพศชาย และเพศหญิง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชาย และเพศหญิง

ด้านสื่อการสอนเสริม	ชาย (N = 129)		หญิง (N = 121)		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. เอกสารโสตทัศนศึกษา จัดให้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนเสริมได้อย่างดี	3.63	0.78	3.55	0.77	0.81
2. เอกสารโสตทัศนศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น	3.60	0.83	3.60	0.83	0.00
3. เอกสารโสตทัศนศึกษา ช่วยทำให้รูปแบบการสอนเสริมของอาจารย์ผู้สอน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.20	0.80	4.14	0.81	0.59
4. เอกสารโสตทัศนศึกษา ช่วยให้การสรุปประเด็นง่ายและสะดวกขึ้น	3.98	0.79	3.97	0.78	0.10
5. เอกสารโสตทัศนศึกษา เป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้อย่างดี	3.30	0.89	3.28	0.95	0.17
6. เอกสารโสตทัศนศึกษามีรูปแบบน่าสนใจ	2.97	0.76	2.97	0.72	0.00
7. เอกสารโสตทัศนศึกษา ควรมีรายละเอียดเนื้อหาที่สำคัญ ๆ นอกเหนือจากประเด็นหัวข้อ	3.80	0.86	3.73	1.02	0.58
8. เอกสารโสตทัศนศึกษา ควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา	3.77	0.90	3.86	0.99	-0.75
9. ภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศนศึกษา สามารถเข้าใจได้ง่าย	3.76	0.80	3.88	0.83	-1.16
10. อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนศึกษา ประกอบการสอนเสริมทุกครั้ง	4.16	0.88	4.22	0.93	-0.52
11. เอกสารโสตทัศนศึกษา มีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในเอกสารการสอน	3.58	0.91	3.74	0.91	-1.39
12. ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนศึกษา ให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.74	0.52	4.55	0.63	-2.59**
ค่าเฉลี่ยรวม	3.79	0.50	3.79	0.53	0.00

จากตาราง 11 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ อาจารย์สอนเสริมเห็นว่าควรมีการปรับปรุงเอกสารใบสัปดาห์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชาย และเพศหญิง

ด้านเวลาในการสอนเสริม	ชาย (N = 129)		หญิง (N = 121)		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. เวลาที่จัดให้ในการสอนเสริมในปัจจุบัน มีความเหมาะสมดีแล้ว	3.13	1.02	3.23	1.12	-0.74
2. การจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียนแล้ว 1 เดือนมีความเหมาะสม	3.62	0.78	3.66	0.82	-0.39
3. ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน	3.62	0.90	3.72	0.80	-0.93
4. การจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อความสะดวกทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่	4.65	0.53	4.62	0.57	0.43
5. ควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงานในวันจันทร์ - ศุกร์	1.88	0.89	1.76	0.98	1.01
6. ควรจัดสอนเสริมทั้งชุดวิชา ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ติดต่อกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	3.28	1.15	3.12	1.26	1.05
7. ในแต่ละภาคการศึกษาควรจัดการสอนเสริมแต่ละชุดวิชามากกว่า 1 รอบขึ้นไป	3.44	1.19	3.23	1.20	1.39
ค่าเฉลี่ยรวม	3.38	0.38	3.33	0.46	0.93

จากตาราง 12 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชาย และเพศหญิง

ด้านผู้มารับการสอนเสริม	ชาย (N = 129)		หญิง (N = 121)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จำนวนผู้มารับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ จำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม	4.21	0.86	4.13	0.85	0.74
2. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน พื้นฐานความรู้	3.68	0.90	3.72	0.93	-0.34
3. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ความสนใจ	3.19	0.97	3.08	1.04	0.86
4. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ประสบการณ์	3.64	0.84	3.61	0.87	0.28
5. ผู้มารับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการศึกษา เอกสารชุดวิชา	2.96	0.98	2.72	0.81	2.11*
6. ผู้มารับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสาร การสอนครบทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม	2.02	0.74	1.81	0.83	2.10*
7. ผู้มารับการสอนเสริมมีส่วนร่วมการเรียนการสอน เช่น โต้ตอบ อภิปราย ซักถาม	3.00	0.83	2.89	0.89	1.00
8. ผู้มารับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่กำหนด	3.31	0.81	3.38	0.89	-0.65
9. จุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของ ผู้เรียนคือเพื่อทราบแนวข้อสอบ	3.67	1.22	3.69	1.17	-0.13
10. ผู้เรียนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อให้เข้าใจเนื้อหา ที่สำคัญ และนำไปศึกษาต่อที่บ้าน	3.73	0.79	3.79	0.87	-0.57
ค่าเฉลี่ยรวม	3.34	0.37	3.28	0.42	1.18

จากตาราง 13 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า ข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ผู้มารับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการศึกษาเอกสารชุดวิชา และผู้มารับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสารการสอนครบทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง

ด้านสถานที่สอนเสริม	ชาย (N = 129)		หญิง (N = 121)		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้อาจารย์เดินทาง ไม่สะดวก	2.84	0.86	2.79	0.91	0.45
2. สภาพของห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียน การสอน	2.88	0.75	2.81	0.79	0.72
3. ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ	2.88	0.87	2.95	0.94	-0.61
4. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสถานที่สอนเสริม มีความ เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน	3.10	0.75	3.04	0.73	0.64
5. สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มีสมาธิใน การเรียนการสอน	2.93	0.95	2.94	0.86	-0.09
6. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดให้มีบริการอาหาร และ เครื่องดื่มจำหน่าย ในสถานที่จัดสอนเสริม	3.84	0.92	3.97	0.92	-1.12
7. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและ อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ	4.22	0.67	4.19	0.70	0.35
8. ศูนย์บริการการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้ บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม	4.33	0.69	4.37	0.71	-0.45
9. ห้องน้ำมีให้บริการเพียงพอและสะอาด	3.60	0.87	3.42	0.99	1.52
ค่าเฉลี่ยรวม	3.40	0.35	3.39	0.37	0.22

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท กับอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาโท ที่เกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านวิธีการสอนเสริมของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม ดังปรากฏในตาราง 15 - 20

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้าน ของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทและสูงกว่าปริญญาโท

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	ปริญญาโท N = 191		สูงกว่าปริญญาโท N = 59		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	4.33	0.43	4.49	0.37	-2.73 ^{**}
2. ด้านสื่อการสอนเสริม	3.75	0.50	3.91	0.54	-1.98 [*]
3. ด้านเวลาในการสอนเสริม	3.34	0.42	3.41	0.44	-1.07
4. ด้านผู้มารับการสอนเสริม	3.28	0.42	3.39	0.29	-2.23 ^{**}
5. ด้านสถานที่สอนเสริม	3.40	0.36	3.39	0.35	0.19
ค่าเฉลี่ยรวม	3.68	0.27	3.80	0.25	-3.00 [*]

จากตาราง 15 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทและสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านวิธีการสอนและด้านผู้มารับการสอนเสริม ส่วนด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านสื่อการสอนเสริม นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และสูงกว่า
 ปริญญาโท

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	ปริญญาโท N = 191		สูงกว่าปริญญาโท N = 59		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ก่อนการสอนเสริมควรศึกษาเอกสารการสอน โดยละเอียดทุกครั้ง	4.69	0.59	4.72	0.62	-0.33
2. ควรศึกษาแผนการสอนหรือเอกสารใส่ตลับ ก่อนการสอนเสริมทุกครั้ง	4.57	0.68	4.74	0.48	-2.13*
3. ควรเตรียมหัวข้อไว้อภิปรายกับนักศึกษาทุกครั้ง	4.09	0.94	4.25	0.85	-1.22
4. ควรค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้การสอนสมบูรณ์ที่สุด	4.34	0.76	4.31	0.86	0.24
5. ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น	3.82	0.95	4.21	0.89	-2.88**
6. ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละชุดวิชา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเห็นความสำคัญ	4.36	0.75	4.48	0.68	-1.15
7. ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำ การบรรยายเพียงอย่างเดียว	4.28	0.79	4.43	0.68	-1.41
8. ควรแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเนื้อหาอย่าง เหมาะสม	4.59	0.62	4.74	0.44	-2.05*
9. ควรให้เวลาในการตอบข้อซักถามของนักศึกษา.	4.41	0.65	4.53	0.63	-1.25
10. ควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	4.52	0.67	4.50	0.63	0.21
11. ควรใช้วิธีการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจมากที่สุด	4.50	0.65	4.59	0.56	-1.03

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	ปริญญาโท N = 191		สูงกว่าปริญญาโท N = 59		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
12. สอนโดยคำนึงถึงสภาพและความต้องการของ ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่	4.03	0.91	4.24	0.88	-1.58
13. ควรรักษาเวลาการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย	4.21	0.76	4.43	0.65	-2.17*
ค่าเฉลี่ยรวม	4.33	0.43	4.49	0.37	-2.73**

จากตาราง 16 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทาง การศึกษาระดับปริญญาโทและสูงกว่าปริญญาโท โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชา นั้น ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ควรศึกษาแผนการสอนหรือเอกสาร โสตทัศนก่อนการสอนเสริมก่อนทุกครั้ง ควรแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเนื้อหาอย่างเหมาะสมและควร รักษาเวลาการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทและสูงกว่า
 ปริญญาโท

ด้านสื่อการสอนเสริม	ปริญญาโท N = 191		สูงกว่าปริญญาโท N = 59		t
	χ	S.D.	χ	S.D.	
1. เอกสารโสตทัศนที่ มสธ.จัดให้ สามารถใช้เป็นแนวทาง ในการสอนเสริมได้อย่างดี	3.59	0.76	3.60	0.82	-.08
2. เอกสารโสตทัศนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น	3.55	0.84	3.76	0.80	-1.73*
3. เอกสารโสตทัศนช่วยทำให้รูปแบบการสอนเสริมของ อาจารย์ผู้สอน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.14	0.82	4.30	0.76	-1.37
4. เอกสารโสตทัศนช่วยให้การสรุปประเด็นง่ายและ สะดวกขึ้น	3.59	0.77	4.05	0.83	-0.82
5. เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่ สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้อย่างดี	3.26	0.91	3.42	0.92	-1.16
6. เอกสารโสตทัศนมีรูปเล่มน่าอ่าน	2.96	0.74	2.98	0.76	-0.18
7. เอกสารโสตทัศนควรมีรายละเอียดเนื้อหาที่สำคัญ ๆ นอกเหนือจากประเด็นหัวข้อ	3.76	0.93	3.76	0.98	-0.00
8. เอกสารโสตทัศนควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา	3.77	0.90	3.93	1.09	-1.02
9. ภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศน สามารถเข้าใจได้ง่าย	3.75	0.80	4.03	0.82	-2.29**
10. อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนเสริม ทุกครั้ง	4.14	0.93	4.33	0.80	-1.52
11. เอกสารโสตทัศนมีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญ ในเอกสารการสอน	3.61	0.89	3.83	0.96	-1.55

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านสื่อการสอนเสริม	ปริญญาโท N = 191		สูงกว่าปริญญาโท N = 59		t
	x̄	S.D.	x̄	S.D.	
12. ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.61	0.61	4.78	0.46	-2.27**
ค่าเฉลี่ยรวม	3.75	0.50	3.91	0.54	-1.98*

จากตาราง 17 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และสูงกว่าปริญญาโท โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศนสามารถเข้าใจได้ง่าย และควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เอกสารโสตทัศนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น
 ด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทและสูงกว่า
 ปริญญาโท

ด้านเวลาในการสอนเสริม	ปริญญาโท N = 191		สูงกว่าปริญญาโท N = 59		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. เวลาที่จัดให้ในการสอนเสริมในปัจจุบัน มีความเหมาะสมดีแล้ว	3.18	1.07	3.19	1.08	-0.06
2. การจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียนแล้ว 1 เดือนมีความเหมาะสม	3.63	0.77	3.71	0.88	-0.62
3. ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน	3.66	0.83	3.66	0.93	0.00
4. การจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อความสะดวกทั้งในตำแหน่งอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่	4.61	0.55	4.72	0.52	-1.39
5. ควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงานในวันจันทร์ - ศุกร์	1.81	0.90	1.88	1.06	-0.46
6. ควรจัดสอนเสริมทั้งชุดวิชา ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ติดต่อกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	3.15	1.17	3.36	1.26	-1.11
7. ในแต่ละภาคการศึกษาควรจัดการสอนเสริมแต่ละชุดวิชามากกว่า 1 รอบขึ้นไป	3.33	1.20	3.33	1.19	0.00
ค่าเฉลี่ยรวม	3.34	0.42	3.41	0.44	-1.07

จากตาราง 18 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริม ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และสูงกว่าปริญญาโท โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทและ
 สูงกว่าปริญญาโท

ท่านผู้มารับการสอนเสริม	ปริญญาโท N = 191		สูงกว่าปริญญาโท N = 59		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. จำนวนผู้มารับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ จำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม	4.12	0.86	4.33	0.82	-1.69 [*]
2. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ฐานความรู้	3.67	0.90	3.83	0.96	-1.13
3. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ความสนใจ	3.06	0.99	3.40	1.01	-2.25 ^{**}
4. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ประสบการณ์	3.56	0.85	3.86	0.85	-2.35 ^{**}
5. ผู้มารับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการศึกษา เอกสารชุดวิชา	2.86	0.93	2.76	0.80	0.80
6. ผู้มารับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสาร การสอนครบทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม	1.86	0.81	2.00	0.75	-0.96
7. ผู้มารับการสอนเสริมมีส่วนร่วมการเรียนการสอน เช่น โต้ตอบ อภิปราย ซักถาม	2.91	0.87	3.04	0.78	-1.07
8. ผู้มารับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่กำหนด	3.34	0.86	3.32	0.81	0.16
9. จุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของ ผู้เรียนคือเพื่อทราบแนวข้อสอบ	3.73	1.19	3.52	1.20	1.17

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านผู้รับการสอนเสริม	ปริญญโท N = 191		สูงกว่าปริญญโท N = 59		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
10. ผู้เรียนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่สำคัญ และนำไปศึกษาต่อที่บ้าน	3.70	0.85	3.93	0.70	-2.08*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.28	0.42	3.39	0.29	-2.23**

จากตาราง 19 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริม ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญโท และสูงกว่าปริญญโท โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านประสบการณ์ และผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านความสนใจ ส่วนข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ จำนวนผู้รับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม และผู้เรียนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่สำคัญและนำไปศึกษาต่อที่บ้าน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็น ด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และ
 สูงกว่าปริญญาโท

ด้านสถานที่สอนเสริม	ปริญญาโท N = 191		สูงกว่าปริญญาโท N = 59		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้อาจารย์เดินทาง ไม่สะดวก	2.78	0.89	2.93	0.88	-1.13
2. สภาพของห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียน การสอน	2.88	0.77	2.71	0.77	1.47
3. ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ	2.90	0.92	2.95	0.85	-0.38
4. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสถานที่สอนเสริม มีความ เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน	3.07	0.76	3.07	0.70	0.00
5. สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มีสมาธิใน การเรียนการสอน	2.93	0.88	2.99	0.97	-0.28
6. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดให้มีบริการอาหาร และ เครื่องดื่มจำหน่าย ในสถานที่จัดสอนเสริม	3.90	0.95	3.95	0.78	-0.41
7. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและ อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ	4.26	0.68	4.03	0.65	2.33**
8. ศูนย์บริการการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้ บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม	4.37	0.70	4.28	0.70	0.86
9. ห้องน้ำมีให้บริการเพียงพอและสะอาด	3.49	0.94	3.60	0.92	-0.79
ค่าเฉลี่ยรวม	3.40	0.36	3.39	0.35	0.19

จากตาราง 20 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์สอนเสริม ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทและสูงกว่าปริญญาโท โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ศูนย์บริการการศึกษาจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัยและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย ที่มีต่อการสอนเสริมในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม ดังปรากฏในตาราง 21 - 26

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้านของอาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	4.39	0.41	4.35	0.43	0.74
2. ด้านสื่อการสอนเสริม	3.68	0.57	3.90	0.42	-3.46**
3. ด้านเวลาในการสอนเสริม	3.29	0.41	3.43	0.43	-2.62**
4. ด้านผู้มารับการสอนเสริม	3.23	0.34	3.40	0.43	-3.41**
5. ด้านสถานที่สอนเสริม	3.35	0.35	3.44	0.36	-1.99*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.65	0.25	3.77	0.27	-3.54*

จากตาราง 21 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย และอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านผู้มารับการสอนเสริม และด้านเวลาในการสอนเสริม ส่วนด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านสถานที่สอนเสริม นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ก่อนการสอนเสริมควรศึกษาเอกสารการสอน โดยละเอียดทุกครั้ง	4.64	0.67	4.76	0.49	-1.63*
2. ควรศึกษาแผนการสอนหรือเอกสารสัปดาห์ ก่อนการสอนเสริมทุกครั้ง	4.57	0.68	4.66	0.59	-1.12
3. ควรเตรียมหัวข้อไว้อภิปรายกับนักศึกษาทุกครั้ง	4.18	0.91	2.08	0.94	0.85
4. ควรค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้การสอนสมบูรณ์ที่สุด	4.35	0.76	4.31	0.80	0.40
5. ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น	4.07	0.94	3.74	0.94	2.77**
6. ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละชุดวิชา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเห็นความสำคัญ	4.38	0.73	4.40	0.74	-0.21
7. ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำ การบรรยายเพียงอย่างเดียว	4.38	0.70	4.26	0.83	1.23
8. ควรแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเนื้อหาอย่าง เหมาะสม	4.65	0.57	4.59	0.60	0.81
9. ควรให้เวลาในการตอบข้อซักถามของนักศึกษา.	4.49	0.63	4.38	0.67	1.33
10. ควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	4.60	0.59	4.42	0.72	2.15*

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
11. ควรใช้วิธีการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจมากที่สุด	4.49	0.61	4.55	0.65	-0.75
12. สอนโดยคำนึงถึงสภาพและความต้องการของ ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่	4.11	0.87	4.04	0.96	0.60
13. ควรรักษาเวลาการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย	4.20	0.77	4.34	0.70	-1.51
ค่าเฉลี่ยรวม	4.39	0.41	4.35	0.43	0.74

จากตาราง 22 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์สอนเสริมภายใน และอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ก่อนการสอนเสริมควรศึกษา เอกสารการสอนโดยละเอียดทุกครั้ง และควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านสื่อการสอนเสริม	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. เอกสารโสตทัศนที่ มสธ.จัดให้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนเสริมได้อย่างดี	3.52	0.82	3.67	0.71	-1.55
2. เอกสารโสตทัศนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น	3.50	0.84	3.70	0.81	-1.92 [*]
3. เอกสารโสตทัศนช่วยให้รูปแบบการสอนเสริมของอาจารย์ผู้สอน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.00	0.87	4.36	0.69	-3.63 ^{**}
4. เอกสารโสตทัศนช่วยให้การสรุปประเด็นง่ายและสะดวกขึ้น	3.86	0.83	4.09	0.71	-2.36 ^{**}
5. เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้อย่างดี	3.18	0.99	3.42	0.81	-2.10 [*]
6. เอกสารโสตทัศนมีรูปแบบน่าสนใจ	2.81	0.78	3.14	0.65	-3.64 ^{**}
7. เอกสารโสตทัศนควรมีรายละเอียดเนื้อหาที่สำคัญ ๆ นอกเหนือจากประเด็นหัวข้อ	3.66	1.07	3.87	0.78	-1.78 [*]
8. เอกสารโสตทัศนควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา	3.69	0.99	3.94	0.89	-2.10 [*]
9. ภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศน สามารถเข้าใจได้ง่าย	3.79	0.92	3.86	0.68	-0.69
10. อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนเสริมทุกครั้ง	4.06	0.95	4.33	0.82	-2.41 ^{**}
11. เอกสารโสตทัศนมีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในเอกสารการสอน	3.57	0.97	3.76	0.83	-1.67 [*]

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านสื่อการสอนเสริม	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
12. ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.60	0.58	4.70	0.59	-1.35
ค่าเฉลี่ยรวม	3.68	0.57	3.90	0.42	-3.46**

จากตาราง 23 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายใน และอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ เอกสารโสตทัศนมีรูปเล่มน่าอ่าน เอกสารโสตทัศนช่วยทำให้รูปแบบการสอนเสริมของอาจารย์ผู้สอน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนเสริมทุกครั้ง เอกสารโสตทัศนช่วยให้การสรุปประเด็นง่ายและสะดวกขึ้น ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้อย่างดี เอกสารโสตทัศนควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา เอกสารโสตทัศนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น เอกสารโสตทัศนควรมีรายละเอียดเนื้อหาที่สำคัญ ๆ นอกเหนือจากประเด็นหัวข้อ และเอกสารโสตทัศนมีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในเอกสารการสอน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านเวลาในการสอนเสริม	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. เวลาที่จัดให้ในการสอนเสริมในปัจจุบัน มีความเหมาะสมแล้ว	3.27	1.05	3.08	1.08	1.41
2. การจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียนแล้ว 1 เดือนมีความเหมาะสม	3.75	0.80	3.52	0.79	2.29**
3. ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน	3.55	0.90	3.80	0.78	-2.35**
4. การจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อความสะดวกทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่	4.50	0.59	4.79	0.45	-4.39**
5. ควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงานในวันจันทร์ - ศุกร์	1.76	0.90	1.90	0.97	-1.18
6. ควรจัดสอนเสริมทั้งชุดวิชา ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ติดต่อกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	3.15	1.17	3.26	1.24	-0.72
7. ในแต่ละภาคการศึกษาควรจัดการสอนเสริมแต่ละชุดวิชามากกว่า 1 รอบขึ้นไป	3.02	1.15	3.68	1.15	-4.52**
ค่าเฉลี่ยรวม	3.29	0.41	3.43	0.43	-2.62**

จากตาราง 24 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริม ภายในและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การจัดการสอนเสริมในแต่ละภาคการศึกษา ควรจัดการสอนเสริมแต่ละชุดวิชามากกว่า 1 รอบ ขึ้นไป การจัดการสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์เพื่อความสะดวกทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับ การสอนเสริมและสถานที่ ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน และ การจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียนแล้ว 1 เดือน มีความเหมาะสม นอกนั้นแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านผู้รับการสอนเสริม	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. จำนวนผู้รับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ จำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม	4.41	0.70	3.91	0.93	4.75**
2. ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน พื้นฐานความรู้	3.61	0.93	3.81	0.89	-1.73*
3. ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ความสนใจ	3.02	0.99	3.27	1.01	-1.97*
4. ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ประสบการณ์	3.54	0.88	3.72	0.81	-1.68*
5. ผู้รับการสอนเสริมชักตามข้อสงสัยจากการศึกษา เอกสารชุดวิชา	2.69	0.82	3.01	0.97	-2.80**
6. ผู้รับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสาร การสอนครบทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม	1.80	0.73	2.05	0.84	-2.50
7. ผู้รับการสอนเสริมมีส่วนร่วมการเรียนการสอน เช่น โต้ตอบ อภิปราย ชักถาม	2.92	0.86	2.97	0.86	-0.46
8. ผู้รับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่กำหนด	3.24	0.90	3.45	0.78	-1.96*
9. จุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของ ผู้เรียนคือเพื่อทราบแนวข้อสอบ	3.39	1.22	4.00	1.09	-4.17**

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้านผู้รับการสอนเสริม	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
10. ผู้เรียนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่สำคัญ และนำไปศึกษาต่อที่บ้าน	3.71	0.85	3.81	0.81	-0.95
ค่าเฉลี่ยรวม	3.23	0.34	3.40	0.43	-3.41**

จากตาราง 25 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายในและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ จำนวนผู้รับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม จุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของผู้เรียน คือ เพื่อทราบแนวข้อสอบ และผู้รับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการศึกษาเอกสารชุดวิชา ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านความสนใจ ผู้รับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่กำหนด ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านพื้นฐานความรู้ และผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านประสบการณ์ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านสถานที่สอนเสริม	อาจารย์ภายใน N = 131		อาจารย์ภายนอก N = 119		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้อาจารย์เดินทาง ไม่สะดวก	2.60	0.86	3.05	0.86	-4.13**
2. สภาพของห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียน การสอน	2.88	0.78	2.80	0.75	0.82
3. ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ	2.98	0.97	2.84	0.82	1.23
4. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสถานที่สอนเสริม มีความ เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน	3.04	0.75	3.11	0.73	-0.75
5. สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มีสมาธิใน การเรียนการสอน	3.05	0.88	2.81	0.91	2.12*
6. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดให้มีบริการอาหาร และ เครื่องดื่มจำหน่าย ในสถานที่จัดสอนเสริม	3.79	0.92	4.03	0.91	-2.07*
7. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและ อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ	4.04	0.68	4.39	0.64	-4.19**
8. ศูนย์บริการการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้ บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม	4.23	0.71	4.48	0.66	-2.89**
9. ห้องน้ำมีให้บริการเพียงพอและสะอาด	3.53	0.96	3.50	0.90	0.25
ค่าเฉลี่ยรวม	3.35	0.35	3.44	0.36	-1.99*

จากตาราง 26 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์สอนเสริมภายในและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้การเดินทางไม่สะดวก และศูนย์บริการการศึกษาคควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม ส่วนข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนการสอน และศูนย์บริการการศึกษาคควจัดให้มีบริการอาหารและเครื่องดื่มจำหน่ายในสถานที่จัดสอนเสริม นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์สอนเสริมที่สอนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และอาจารย์ที่สอนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อการสอนเสริมในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม ดังปรากฏในตาราง 27 - 32

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
เกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้านของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และสาขาวิชา
ทางวิทยาศาสตร์

ลำดับที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	สังคมศาสตร์ (N = 185)		วิทยาศาสตร์ (N = 65)		t
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1.	ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	4.38	0.42	4.34	0.42	0.65
2.	ด้านสื่อการสอนเสริม	3.74	0.53	3.92	0.45	-2.61**
3.	ด้านเวลาในการสอนเสริม	3.35	0.43	3.37	0.41	-0.33
4.	ด้านผู้มารับการสอนเสริม	3.34	0.41	3.23	0.36	2.02*
5.	ด้านสถานที่สอนเสริม	3.41	0.36	3.35	0.36	-1.15
	รวม	3.71	0.27	3.71	0.27	0.00

จากตาราง 27 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมที่สอนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านสื่อการสอนเสริม ส่วนด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านผู้มารับการสอนเสริม นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และสาขา
วิชาทางวิทยาศาสตร์

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	สังคมศาสตร์ N = 185		วิทยาศาสตร์ N = 65		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ก่อนการสอนเสริมควรศึกษาเอกสารการสอน โดยละเอียดทุกครั้ง	4.69	0.59	4.71	0.61	-0.23
2. ควรศึกษาแผนการสอนหรือเอกสารสไลด์ทัศน์ ก่อนการสอนเสริมทุกครั้ง	4.55	0.69	4.78	0.41	-3.20**
3. ควรเตรียมหัวข้อไว้อภิปรายกับนักศึกษาทุกครั้ง	4.15	0.96	4.08	0.80	0.57
4. ควรค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้การสอนสมบูรณ์ที่สุด	4.40	0.75	4.14	0.85	2.19**
5. ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น	3.91	0.90	3.92	1.09	-0.07
6. ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละชุดวิชา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเห็นความสำคัญ	4.40	0.73	4.37	0.74	0.28
7. ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำ การบรรยายเพียงอย่างเดียว	4.37	0.71	4.17	0.88	1.65*
8. ควรแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเนื้อหาอย่าง เหมาะสม	4.64	0.56	4.57	0.64	0.78
9. ควรให้เวลาในการตอบข้อซักถามของนักศึกษา.	4.42	0.64	4.49	0.66	-0.74
10. ควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	4.52	0.67	4.49	0.64	0.32
11. ควรใช้วิธีการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจมากที่สุด	4.55	0.62	4.43	0.66	1.28

ตาราง 28 (ต่อ)

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	สังคมศาสตร์ N = 185		วิทยาศาสตร์ N = 65		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
12. สอนโดยคำนึงถึงสภาพและความต้องการของ ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่	4.10	0.88	4.03	1.00	-0.50
13. ควบคุมเวลาการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย	4.22	0.74	4.38	0.72	-1.53
ค่าเฉลี่ย	4.38	0.42	4.34	0.42	0.65

จากตาราง 28 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ อาจารย์สอนเสริมควรศึกษาแผนการสอน หรือเอกสารโสตทัศน ก่อนการสอนเสริมทุกครั้ง และการค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้การสอนสมบูรณ์ที่สุด ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำการบรรยายเพียงอย่างเดียว นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์

ด้านสื่อการสอนเสริม	สังคมศาสตร์ N = 185		วิทยาศาสตร์ N = 65		t
	χ	S.D.	χ	S.D.	
1. เอกสารโสตทัศนที่ มสธ.จัดให้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนเสริมได้อย่างดี	3.56	0.79	3.69	0.71	-1.23
2. เอกสารโสตทัศนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น	3.56	0.82	3.69	0.86	-1.06
3. เอกสารโสตทัศนช่วยให้รูปแบบการสอนเสริมของอาจารย์ผู้สอน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.09	0.81	4.40	0.75	-2.80**
4. เอกสารโสตทัศนช่วยให้การสรุปประเด็นง่ายและสะดวกขึ้น	3.94	0.78	4.06	0.79	-1.06
5. เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้อย่างดี	3.24	0.90	3.44	0.94	-1.48
6. เอกสารโสตทัศนมีรูปแบบน่าอ่าน	2.94	0.76	2.97	0.68	0.00
7. เอกสารโสตทัศนควรมีรายละเอียดเนื้อหาที่สำคัญ ๆ นอกเหนือจากประเด็นหัวข้อ	3.79	0.90	3.69	1.07	0.67
8. เอกสารโสตทัศนควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา	3.72	0.92	4.06	0.98	-2.44**
9. ภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศน สามารถเข้าใจได้ง่าย	3.77	0.84	3.97	0.73	-1.82*
10. อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนเสริมทุกครั้ง	4.06	0.92	4.55	0.73	-4.34**
11. เอกสารโสตทัศนมีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในเอกสารการสอน	3.57	0.85	3.92	1.02	-2.48*

ตาราง 29 (ต่อ)

ด้านสื่อการสอนเสริม	สังคมศาสตร์ N = 185		วิทยาศาสตร์ N = 65		t
	x	S.D.	x	S.D.	
12. ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.63	0.59	4.69	0.56	-0.73
ค่าเฉลี่ยรวม	3.74	0.53	3.92	0.45	-2.61**

จากตาราง 29 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนเสริมทุกครั้ง เอกสารโสตทัศนช่วยทำให้รูปแบบการสอนเสริมของอาจารย์ผู้สอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเอกสารโสตทัศนควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เอกสารโสตทัศนมีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในเอกสารการสอน และภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศนสามารถเข้าใจได้ง่าย นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และสาขา
วิชาทางวิทยาศาสตร์

ด้านเวลาในการสอนเสริม	สังคมศาสตร์ N = 185		วิทยาศาสตร์ N = 65		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. เวลาที่จัดให้ในการสอนเสริมในปัจจุบัน มีความเหมาะสมดีแล้ว	3.18	1.07	3.17	1.08	0.06
2. การจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียนแล้ว 1 เดือนมีความเหมาะสม	3.63	0.78	3.66	0.87	-0.25
3. ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน	3.57	0.88	3.94	0.73	-3.32**
4. การจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อความสะดวกทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่	4.59	0.55	4.75	0.50	-2.16*
5. ควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงานในวันจันทร์ - ศุกร์	1.88	0.96	1.66	0.85	1.73*
6. ควรจัดสอนเสริมทั้งชุดวิชา ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ติดต่อกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	3.20	1.16	3.22	1.33	-0.11
7. ในแต่ละภาคการศึกษาควรจัดการสอนเสริมแต่ละชุดวิชามากกว่า 1 รอบขึ้นไป	3.38	1.19	3.20	1.20	1.04
ค่าเฉลี่ยรวม	3.35	0.43	3.37	0.41	-0.33

จากตาราง 30 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์เพื่อความสะดวกทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริมและด้านสถานที่ และควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงานในวันจันทร์ - ศุกร์ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
 ความคิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์
 และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์

ด้านผู้มารับการสอนเสริม	สังคมศาสตร์ N = 185		วิทยาศาสตร์ N = 65		t
	X	S.D.	X	S.D.	
1. จำนวนผู้มารับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ จำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม	4.19	0.81	4.11	0.98	0.59
2. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน พื้นฐานความรู้	3.76	0.92	3.55	0.87	1.64*
3. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ความสนใจ	3.22	0.99	2.89	1.01	2.26**
4. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ประสบการณ์	3.68	0.83	3.47	0.91	1.63*
5. ผู้มารับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการศึกษา เอกสารชุดวิชา	2.89	0.93	2.72	0.84	1.36
6. ผู้มารับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสาร การสอนครบทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม	1.95	0.84	1.84	0.65	1.08
7. ผู้มารับการสอนเสริมมีส่วนร่วมการเรียนการสอน เช่น โตตอบ อภิปราย ซักถาม	2.95	0.89	2.94	0.75	0.09
8. ผู้มารับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่กำหนด	3.28	0.88	3.50	0.73	-1.96*
9. จุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของ ผู้เรียนคือเพื่อทราบแนวข้อสอบ	3.75	1.22	3.84	1.10	1.64*

ตาราง 31 (ต่อ)

ด้านผู้รับการสอนเสริม	สังคมศาสตร์ N = 185		วิทยาศาสตร์ N = 65		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
10. ผู้เรียนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่สำคัญ และนำไปศึกษาต่อที่บ้าน	3.74	0.83	3.80	0.81	-0.51
ค่าเฉลี่ยรวม	3.34	0.41	3.23	0.36	2.02 [*]

จากตาราง 31 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านความสนใจ ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ผู้รับการสอนเสริมรับการสอนตรงตามเวลาที่กำหนด ผู้รับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านพื้นฐานความรู้ และจุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของผู้เรียน คือ เนื้อหาแบบข้อสอบ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และ
สาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์

ค่านสถานที่สอนเสริม	สังคมศาสตร์ N = 185		วิทยาศาสตร์ N = 65		t
	X	S.D.	X	S.D.	
1. ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้อาจารย์เดินทาง ไม่สะดวก	2.87	0.91	2.66	0.82	1.72 [*]
2. สภาพของห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียน การสอน	2.86	0.77	2.78	0.78	0.72
3. ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ	2.93	0.87	2.86	1.00	0.50
4. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสถานที่สอนเสริม มีความ เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน	3.09	0.76	3.02	0.70	0.68
5. สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มีสมาธิใน การเรียนการสอน	2.96	0.88	2.88	0.96	0.59
6. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดให้มีบริการอาหาร และ เครื่องดื่มจำหน่าย ในสถานที่จัดสอนเสริม	3.94	0.90	3.78	0.96	1.17
7. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและ อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ	4.19	0.72	4.25	0.59	-0.66
8. ศูนย์บริการการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้ บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม	4.35	0.72	4.35	0.62	0.00
9. ห้องน้ำมีให้บริการเพียงพอและสะอาด	3.49	0.88	3.58	1.07	-0.61
ค่าเฉลี่ยรวม	3.41	0.36	3.35	0.36	-1.15

จากตาราง 32 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อนิยามในรายชื่อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้อาจารย์เดินทางไม่สะดวก นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี กับอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ที่มีต่อการสอนเสริมในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม ดังปรากฏในตาราง 33 - 38

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมรวมทุกด้านของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม
น้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	น้อยกว่า 7 ปี (N = 119)		ตั้งแต่ 7 ปี (N = 131)		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	4.43	0.40	4.32	0.44	2.05 [*]
2. ด้านสื่อการสอนเสริม	3.77	0.49	3.81	0.53	-0.62
3. ด้านเวลาในการสอนเสริม	3.37	0.43	3.34	0.42	0.56
4. ด้านผู้มารับการสอนเสริม	3.37	0.38	3.26	0.41	2.18 [*]
5. ด้านสถานที่สอนเสริม	3.37	0.34	3.42	0.37	-1.11
รวม	3.73	0.26	3.69	0.27	1.16

จากตาราง 33 แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อนิยามในรายด้าน พบว่า ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือ ด้านผู้มารับการสอนและด้านวิธีการสอนของอาจารย์ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และ ตั้งแต่ 7
ปีขึ้นไป

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	ประสบการณ์ น้อยกว่า 7 ปี N = 119		ประสบการณ์ 7 ปี ขึ้นไป N = 131		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ก่อนการสอนเสริมควรศึกษาเอกสารการสอน โดยละเอียดทุกครั้ง	4.72	0.55	4.67	0.63	0.67
2. ควรศึกษาแผนการสอนหรือเอกสารใส่ทักส์ ก่อนการสอนเสริมทุกครั้ง	4.60	0.62	4.63	0.66	-0.37
3. ควรเตรียมหัวข้อไว้อภิปรายกับนักศึกษาทุกครั้ง	4.16	0.87	4.11	0.97	0.43
4. ควรค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้การสอนสมบูรณ์ที่สุด	4.38	0.78	4.29	0.78	0.91
5. ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น	3.99	0.90	3.84	1.00	1.25
6. ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละชุดวิชา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเห็นความสำคัญ	4.50	0.65	4.30	0.79	2.19**
7. ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำ การบรรยายเพียงอย่างเดียว	4.47	0.65	4.19	0.83	2.98**
8. ควรแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเนื้อหาอย่าง เหมาะสม	4.64	0.56	4.62	0.60	0.27
9. ควรใช้เวลาในการตอบข้อซักถามของนักศึกษา.	4.50	0.65	4.38	0.64	1.46
10. ควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	4.60	0.62	4.44	0.69	1.93*

ตาราง 34 (ต่อ)

ด้านวิธีการสอนของอาจารย์	ประสบการณ์ น้อยกว่า 7 ปี N = 119		ประสบการณ์ 7 ปี ขึ้นไป N = 131		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
11. ควรใช้วิธีการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจมากที่สุด	4.60	0.59	4.45	0.66	1.90*
12. สอนโดยคำนึงถึงสภาพและความต้องการของ ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่	4.08	0.92	4.08	0.91	0.00
13. ควรรักษาเวลาการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย	4.32	0.75	4.21	0.73	1.17
ค่าเฉลี่ยรวม	4.43	0.40	4.32	0.44	2.05*

จากตาราง 34 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริม ตั้งแต่ 7 ปี ขึ้นไป โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ อาจารย์ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำการบรรยายเพียงอย่างเดียว และควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละชุดวิชาเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเห็นความสำคัญ ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ควรใช้กลวิธีในการสอนต่าง ๆ เช่น การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และควรใช้วิธีการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากที่สุด นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และ
 ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป

ด้านสื่อการสอนเสริม	ประสบการณ์ น้อยกว่า 7 ปี N = 119		ประสบการณ์ 7 ปี ขึ้นไป N = 131		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. เอกสารโสตทัศนที่ มสธ.จัดให้ สามารถใช้เป็นแนวทาง ในการสอนเสริมได้อย่างดี	3.59	0.75	3.59	0.79	0.00
2. เอกสารโสตทัศนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น	3.55	0.82	3.63	0.84	-0.76
3. เอกสารโสตทัศนช่วยทำให้รูปแบบการสอนเสริมของ อาจารย์ผู้สอน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.14	0.85	4.20	0.77	-0.58
4. เอกสารโสตทัศนช่วยให้การสรุปประเด็นง่ายและ สะดวกขึ้น	3.94	0.76	4.00	0.81	-0.60
5. เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่ สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้อย่างดี	3.19	0.90	3.38	0.92	1.65*
6. เอกสารโสตทัศนมีรูปแบบน่าอ่าน	2.92	0.76	3.01	0.72	-0.96
7. เอกสารโสตทัศนควรมีรายละเอียดเนื้อหาที่สำคัญ ๆ นอกเหนือจากประเด็นหัวข้อ	3.77	0.89	3.75	1.00	0.17
8. เอกสารโสตทัศนควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา	3.81	0.93	3.82	0.96	-0.08
9. ภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศน สามารถเข้าใจได้ง่าย	3.74	0.80	3.89	0.83	-1.45
10. อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนเสริม ทุกครั้ง	4.14	0.93	4.23	0.87	-0.79
11. เอกสารโสตทัศนมีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญ ในเอกสารการสอน	3.71	0.89	3.61	0.92	0.87

ตาราง 35 (ต่อ)

ด้านสื่อการสอนเสริม	ประสบการณ์ น้อยกว่า 7 ปี N = 119		ประสบการณ์ 7 ปี ขึ้นไป N = 131		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
12. ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.68	0.57	4.62	0.60	0.81
ค่าเฉลี่ยรวม	3.77	0.49	3.81	0.53	-0.62

จากตาราง 35 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนการสอนที่สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้อย่างดี นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
 คิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และ
 ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป

ด้านเวลาในการสอนเสริม	ประสบการณ์ น้อยกว่า 7 ปี N = 119		ประสบการณ์ 7 ปี ขึ้นไป N = 131		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. เวลาที่จัดให้ในการสอนเสริมในปัจจุบัน มีความ เหมาะสมดีแล้ว	3.15	1.05	3.21	1.09	-0.44
2. การจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียน แล้ว 1 เดือนมีความเหมาะสม	3.53	0.85	3.74	0.74	-2.07*
3. ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบ ไม่เกิน 1 เดือน	3.79	0.81	3.56	0.88	2.15*
4. การจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อความ สะดวกทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่	4.61	0.58	4.66	0.51	-0.72
5. ควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงาน ในวันจันทร์ - ศุกร์	1.91	0.91	1.75	0.96	1.36
6. ควรจัดสอนเสริมทั้งชุดวิชา ในวันเสาร์และ วันอาทิตย์ที่ติดต่อกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไป อย่างต่อเนื่อง	3.17	1.24	3.24	1.18	-0.46
7. ในแต่ละภาคการศึกษาควรจัดการสอนเสริมแต่ละ ชุดวิชามากกว่า 1 รอบขึ้นไป	3.44	1.14	3.25	1.24	1.26
ค่าเฉลี่ยรวม	3.37	0.43	3.34	0.42	0.56

จากตาราง 36 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาจารย์ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน และการจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียนแล้ว 1 เดือน มีความเหมาะสม นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และ
ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป

ด้านผู้มารับการสอนเสริม	ประสบการณ์ น้อยกว่า 7 ปี N = 119		ประสบการณ์ 7 ปี ขึ้นไป N = 131		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. จำนวนผู้มารับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ จำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับการสอนเสริม	4.16	0.84	4.18	0.88	-0.18
2. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านพื้น ฐานความรู้	3.74	0.86	3.67	0.96	0.61
3. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ความสนใจ	3.14	1.00	3.13	1.01	0.08
4. ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้าน ประสบการณ์	3.65	0.84	3.61	0.87	0.37
5. ผู้มารับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการศึกษา เอกสารชุดวิชา	2.94	0.81	2.75	0.99	1.66*
6. ผู้มารับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสาร การสอนครบทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม	1.95	0.81	1.89	0.78	0.59
7. ผู้มารับการสอนเสริมมีส่วนร่วมการเรียนการสอน เช่น โต้วาที อภิปราย ซักถาม	3.00	0.76	2.90	0.94	0.92
8. ผู้มารับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่กำหนด	3.51	0.77	3.18	0.89	3.12**
9. จุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของ ผู้เรียนคือเพื่อทราบแนวข้อสอบ	3.82	1.17	3.56	1.21	1.72*

ตาราง 37 (ต่อ)

ด้านผู้รับการสอนเสริม	ประสบการณ์ น้อยกว่า 7 ปี N = 119		ประสบการณ์ 7 ปี ขึ้นไป N = 131		t
	X	S.D.	X	S.D.	
10. ผู้เรียนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อให้เข้าใจเนื้อหา ที่สำคัญ และนำไปศึกษาต่อที่บ้าน	3.81	0.82	3.71	0.84	0.95
ค่าเฉลี่ยรวม	3.37	0.38	3.26	0.41	2.18*

จากตาราง 37 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ผู้รับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่กำหนด ส่วนข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ผู้รับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการศึกษาเอกสารชุดวิชา นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความ
คิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และ
ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป

ด้านสถานที่สอนเสริม	ประสบการณ์ น้อยกว่า 7 ปี N = 119		ประสบการณ์ 7 ปี ขึ้นไป N = 131		t
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้อาจารย์เดินทาง ไม่สะดวก	2.87	0.86	2.77	0.91	0.89
2. สภาพของห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียน การสอน	2.82	0.67	2.86	0.85	-0.41
3. ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ	2.83	0.85	2.98	0.94	-1.32
4. สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสถานที่สอนเสริม มีความ เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน	3.16	0.62	2.99	0.83	1.85*
5. สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มีสมาธิใน การเรียนการสอน	2.83	0.84	3.03	0.95	-1.77*
6. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดให้มีบริการอาหาร และ เครื่องดื่มจำหน่าย ในสถานที่จัดสอนเสริม	3.84	0.94	3.95	0.90	-0.94
7. ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและ อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ	4.13	0.70	4.27	0.67	-1.61*
8. ศูนย์บริการการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้ บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริม	4.33	0.76	4.37	0.63	-0.45
9. ห้องน้ำมีให้บริการเพียงพอและสะอาด	3.52	0.86	3.51	1.00	0.08
ค่าเฉลี่ยรวม	3.37	0.34	3.42	0.37	-1.11

จากตาราง 38 แสดงว่า ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อนิยามในรายชื่อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสถานที่สอนเสริมมีความเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนการสอน และศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้บริการและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากปัญหาและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สรุปได้ดังตาราง 39 - 43

ตาราง 39 ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริมในด้านวิธีการสอนของอาจารย์

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. รูปแบบการสอนเสริมควรมีลักษณะการสัมมนาหรืออภิปรายร่วมเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักศึกษา	97	44.29
2. อาจารย์สอนเสริมควรเตรียมการสอนมาอย่างดี ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษา	62	28.31
3. ควรจัดให้มีการประเมินและปรับปรุงการสอนเสริมของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง และแจ้งผลย้อนกลับ	35	15.98
4. อาจารย์สอนเสริมควรชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจถึงการศึกษาในระบบทางไกล และการอ่านเอกสารก่อนมารับการสอนเสริม	25	11.42
รวม	219	100

จากตาราง 39 แสดงว่า อาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเสนอแนะในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ คือ รูปแบบการสอนเสริมควรมีลักษณะการสัมมนาหรืออภิปรายร่วมเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักศึกษา อาจารย์สอนเสริมควรเตรียมการสอนมาอย่างดี ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษา ควรจัดให้มีการประเมินและปรับปรุงการสอนของอาจารย์สอนเสริมอย่างต่อเนื่องและแจ้งผลย้อนกลับ และอาจารย์สอนเสริมควรชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจถึงการศึกษาในระบบการสอนทางไกลและการอ่านเอกสารก่อนมารับการสอนเสริม แต่ข้อเสนอแนะที่อาจารย์สอนเสริมมีความเห็นมากที่สุด คือ รูปแบบการสอนเสริมควรมีลักษณะการสัมมนาหรืออภิปรายร่วมเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักศึกษา โดยมีความคิดเห็นร้อยละ 43.29

ตาราง 40 ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริมในด้านสื่อการสอนเสริม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรจัดทำเอกสารโสตทัศนให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งด้านเนื้อหา ความถูกต้อง ความทันสมัย และรูปเล่มน่าสนใจ	91	44.83
2. ควรพัฒนาและปรับปรุงสื่อเสริมรูปแบบอื่นๆ เพิ่มเติมมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจง่ายและรวดเร็วขึ้น	60	29.50
3. เอกสารโสตทัศน ควรจะเน้นประเด็นสำคัญๆ และง่ายต่อการทำความเข้าใจ	35	17.24
4. ปรับปรุงเอกสารโสตทัศน ให้สอดคล้องกับประเด็นเนื้อหา และมีความละเอียดในเนื้อหามากขึ้น	17	8.37
รวม	203	100

จากตาราง 40 แสดงว่า อาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเสนอแนะในด้านสื่อการสอนเสริม คือ มหาวิทยาลัยควรจัดทำเอกสารโสตทัศนให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งในด้านเนื้อหา ความถูกต้อง ความทันสมัยและรูปเล่มน่าสนใจ ควรพัฒนาและปรับปรุงสื่อเสริมรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มเติมมากขึ้น เอกสารโสตทัศนควรเน้นประเด็นสำคัญ ๆ และง่ายต่อการทำความเข้าใจ และปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้สอดคล้องกับประเด็นเนื้อหาและมีความละเอียดในเนื้อหามากขึ้น แต่ข้อเสนอแนะที่อาจารย์สอนเสริมมีความเห็นมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยควรจัดทำเอกสารโสตทัศนให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งในด้านเนื้อหา ความถูกต้อง ความทันสมัย และรูปเล่มน่าสนใจ โดยมีความคิดเห็นร้อยละ 44.83

ตาราง 41 ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรเพิ่มชั่วโมงสอนเสริมในสาขาวิชาที่มีเนื้อหามาก และยากต่อการทำความเข้าใจ	88	44.90
2. ควรจัดเวลาการสอนเสริม 3 - 5 ครั้ง ต่อภาคการศึกษา และ 3 ชั่วโมงต่อครั้ง	45	22.96
3. อาจารย์สอนเสริมควรใช้เวลาในการสอนเสริม ที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้เทคนิคการสอนที่ทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาอย่างรวดเร็ว	41	20.92
4. อาจารย์สอนเสริมควรบรรยายเฉพาะประเด็นที่เป็นปัญหามากกว่าพูดเฉพาะหัวข้อ ประเด็นต่าง ๆ ทุกเรื่อง	22	11.22
รวม	196	100

จากตาราง 41 แสดงว่า อาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเสนอแนะ ด้านเวลาในการสอนเสริม คือ ควรเพิ่มชั่วโมงการสอนเสริมในสาขาวิชาที่มีเนื้อหามากและยากต่อการทำความเข้าใจ ควรจัดเวลาการสอนเสริม 3 - 5 ครั้งต่อภาคการศึกษา และ 3 ชั่วโมงต่อครั้ง อาจารย์สอนเสริมควรใช้เวลาในการสอนเสริมที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการใช้นิเทศน์การสอนที่ทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาอย่างรวดเร็ว และอาจารย์สอนเสริมควรบรรยายเฉพาะประเด็นที่เป็นปัญหามากกว่าพูดเฉพาะหัวข้อประเด็นต่าง ๆ ทุกเรื่อง แต่ข้อเสนอแนะที่อาจารย์สอนเสริมมีความเห็นมากที่สุด คือ ควรเพิ่มชั่วโมงการสอนเสริมในสาขาวิชาที่มีเนื้อหามากและยากต่อการทำความเข้าใจ โดยมีความคิดเห็นร้อยละ 44.90

ตาราง 42 ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริมในด้านผู้มารับการสอนเสริม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มารับบริการสอนเสริมเห็นความสำคัญในการสอนเสริม	76	37.44
2. ควรกระตุ้นให้ผู้มารับการสอนเสริมศึกษาเอกสารการสอนมาก่อนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อประโยชน์ของนักศึกษาเอง	73	35.96
3. มหาวิทยาลัยควรชี้แจงให้ผู้มารับการสอนเสริมเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายหลักของการสอนเสริมว่าไม่ใช่การบรรยายรายละเอียดหรือเนื้อหาสาระแต่เป็นการซักถามปัญหาและสิ่งที่ไม่เข้าใจในรายวิชานั้น ๆ	42	20.69
4. ควรสร้างแรงจูงใจในการมารับการสอนเสริม โดยอาศัยมาตรการต่าง ๆ เช่น การสร้างบทเรียนที่เหมาะสม การสร้างบรรยากาศในการสอนที่ดี	12	5.91
รวม	203	100

จากตาราง 42 แสดงว่า อาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเสนอแนะในด้านผู้มารับการสอนเสริม คือ มหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มารับการสอนเสริมเห็นความสำคัญในการสอนเสริม ควรกระตุ้นให้ผู้มารับการสอนเสริมศึกษาเอกสารการสอนมาก่อนเข้ารับการสอนเสริม ควรชี้แจงให้ผู้มารับการสอนเสริมเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายหลักของการสอนเสริม และควรสร้างแรงจูงใจในการมารับการสอนเสริม โดยอาศัยมาตรการต่าง ๆ เช่น การสร้างบทเรียนที่เหมาะสม การสร้างบรรยากาศการสอนที่ดี แต่ข้อเสนอแนะที่อาจารย์สอนเสริมมีความเห็นมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มารับการสอนเสริมเห็นความสำคัญในการสอนเสริม โดยมีความคิดเห็นร้อยละ 37.44

ตาราง 43 ความคิดเห็นจากข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริมในคํานสถานที่สอนเสริม

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานที่สอนเสริมขาดความเหมาะสมทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน มสธ. จึงควรรวบรวมปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป	66	45.20
2. ห้องเรียนควรเป็นห้องที่ดีที่สุดของโรงเรียน มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา	48	32.88
3. ควรจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกับการสอนเสริม ประสานงานกับโรงเรียนที่ใช้เป็นสถานที่สอนเสริม เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียน	32	21.96
รวม	146	100

จากตาราง 43 แสดงว่า อาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเสนอแนะ ในคํานสถานที่สอนเสริม คือ สถานที่สอนเสริมขาดความเหมาะสม ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน มหาวิทยาลัยจึงควรรวบรวมปัญหา เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป ห้องเรียนควรเป็นห้องที่ดีที่สุดของโรงเรียน มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา และควรประสานงานกับโรงเรียนที่ใช้เป็นสถานที่สอนเสริมเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียน แต่ข้อเสนอแนะที่อาจารย์สอนเสริมมีความเห็นมากที่สุด คือ สถานที่สอนเสริมขาดความเหมาะสมทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน มหาวิทยาลัยจึงควรรวบรวมปัญหา เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป โดยมีความคิดเห็นร้อยละ 45.20

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นมหาวิทยาลัยเปิดในระบบการสอนทางไกลแบบไม่มีชั้นเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีงานทำอยู่แล้วจะใช้เวลาว่างเพื่อการศึกษาเล่าเรียนตามความพร้อมและความสนใจของตนเอง โดยศึกษาจากสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีเอกสารการสอนเป็นสื่อหลัก นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้จัดสื่อเสริมในแก่นักศึกษา ได้แก่ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริม เพื่อให้ นักศึกษาใช้ประกอบการเรียนด้วยตนเอง

ในกระบวนการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้ มีเพียงการสอนเสริมเท่านั้นที่มีลักษณะเป็นสื่อสองทาง กล่าวคืออาจารย์ผู้สอน และผู้เรียนจะมีโอกาสได้พบปะและสร้างสรรค์ทางวิชาการ ตามเวลานัดหมาย ดังนั้น อาจารย์สอนเสริมจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง ในฐานะเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัย ได้สัมผัสและรับรู้ปัญหาของนักศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นผู้ช่วยไขข้อข้องใจหรือคลายปมปัญหาให้กับนักศึกษา เพื่อการศึกษาด้วยตนเองต่อไป

ในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับเวลาและค่าใช้จ่ายที่สูญเสียไป องค์ประกอบที่สำคัญขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญ ได้แก่ วิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาที่ใช้ในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม หากปัจจัยเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ ก็เชื่อได้ว่าการสอนเสริมจะมีประสิทธิภาพได้ตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เนื่องจากอาจารย์สอนเสริมเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดกิจกรรมการสอนเสริม เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาและปรับปรุงการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชใน 5 ด้าน คือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม ด้านผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริม โดยจำแนกอาจารย์สอนเสริมตาม เพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์ สาขาวิชาที่สอน และ ประสบการณ์การสอนเสริม

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการสอนเสริม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการสอนเสริมในระบบการศึกษาทางไกลมากยิ่งขึ้น

2. ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่ออาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนเสริม เพื่อใช้ปรับปรุงตนเองและนำไปพัฒนาการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. อาจารย์สอนเสริมเพศชายและอาจารย์สอนเสริมเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน

2. อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิปริญญาโทและอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน

3. อาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัยและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน

4. อาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และอาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน

5. อาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริม ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้งห้าด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ อาจารย์สอนเสริมที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ปฏิบัติหน้าที่สอนเสริม ประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 1,293 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวนอาจารย์สอนเสริมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 250 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยค้างนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับเพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ มี 13 ข้อ ด้านสื่อการสอนเสริม มี 12 ข้อ ด้านเวลาในการสอนเสริม มี 7 ข้อ ด้านผู้มารับการสอนเสริม มี 10 ข้อ และด้านสถานที่สอนเสริม มี 9 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการสอนเสริม เพื่อให้อาจารย์สอนเสริมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก) พิจารณาแบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จากนั้นได้นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับอาจารย์สอนเสริมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน แล้วนำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.833

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์สอนเสริมกลุ่มตัวอย่างตอบ
2. คัดเลือกแบบสอบถามที่อาจารย์สอนเสริมกลุ่มตัวอย่างตอบมาครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 250 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ มาตรฐานประมาณค่า มีห้าระดับน้ำหนักตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่งถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS[®] ของสำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้านวิธีการสอนของอาจารย์ คือการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม โดยจำแนกอาจารย์สอนเสริมตามตัวแปรเพศ ภูมิภาคการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม โดยใช้ค่า t (t - test)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์สอนเสริม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 250 คน พบว่า เป็นอาจารย์สอนเสริมเพศชาย ร้อยละ 51.60 และอาจารย์สอนเสริมเพศหญิง ร้อยละ 48.40 เป็นอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิปริญญาโท ร้อยละ 76.40 และอาจารย์สอนเสริมวุฒิสองสูงกว่าปริญญาโท ร้อยละ 23.60 เป็นอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 52.40 และอาจารย์สอนเสริมภายนอก ร้อยละ 47.60 เป็น

อาจารย์สอนเสริมที่สอนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ร้อยละ 74.00 และเป็นอาจารย์สอนเสริมที่สอนในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 26.00 เป็นอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี ร้อยละ 47.60 และมีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ร้อยละ 52.40

2. อาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านวิธีการสอน สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกด้าน เรียงตามลำดับจากน้อยคือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ มีค่าเฉลี่ย 4.37 ด้านสื่อการสอนเสริม มีค่าเฉลี่ย 3.79 ด้านสถานที่สอนเสริม มีค่าเฉลี่ย 3.39 ด้านเวลาในการสอนเสริม มีค่าเฉลี่ย 3.36 และด้านผู้มารับการสอนเสริม มีค่าเฉลี่ย 3.31

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ สื่อการสอนเสริม เวลาในการสอนเสริม ผู้มารับการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม โดยเปรียบเทียบตามตัวแปร คือ เพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม

3.1 อาจารย์สอนเสริมเพศชาย และอาจารย์สอนเสริมเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

3.2 อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ และด้านผู้มารับการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสื่อการสอนเสริม มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม อาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 อาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย และอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม

และด้านผู้มารับการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสถานที่สอนเสริม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ อาจารย์ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 อาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านสื่อการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านผู้มารับการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม อาจารย์สอนเสริมทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 อาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ และด้านผู้มารับการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม อาจารย์สอนเสริมทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริม ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการสอนเสริม

อาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการสอนเสริม ในด้านวิธีการสอนของอาจารย์โดยเห็นว่ารูปแบบการสอนเสริมควรมีลักษณะการสัมมนาหรืออภิปรายร่วมเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักศึกษา อาจารย์สอนเสริมควรเตรียมการสอนมาอย่างดีทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษา ในด้านสื่อการสอนเสริม ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านเนื้อหา ความถูกต้อง ควรมีสื่อในรูปแบบอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากเอกสารโสตทัศน เอกสารโสตทัศนควรมีรายละเอียดเนื้อหามากกว่าที่เป็นอยู่ ในด้านเวลาในการสอนเสริม ควรเพิ่มเวลาในบางชุดวิชาที่มีเนื้อหาเยอะและยากต่อการทำความเข้าใจ เพิ่มจำนวนครั้งของการสอนเสริมในมากขึ้น ในด้านผู้มารับการสอนเสริม ควรประชาสัมพันธ์และกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าใจและเห็นความสำคัญของการมารับการสอนเสริม และควรชี้แจงให้นักศึกษาเตรียมตัวให้พร้อมโดยการศึกษาเอกสารมาก่อนเข้ารับการสอนเสริม ส่วนในด้านสถานที่สอนเสริม อาจารย์สอนเสริมเห็นว่าในบางแห่งยังขาดความเหมาะสม ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอน ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมของอาจารย์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม ด้านผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม พบว่าโดยส่วนรวมอาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ที่เป็นเช่นนั้นเพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบเปิดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยใช้ระบบการสอนทางไกลนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดให้นักศึกษาศึกษาด้วยตนเองจากสื่อการสอนใน 2 ลักษณะ คือ สื่อหลักและสื่อเสริม ซึ่งสื่อหลักของมหาวิทยาลัย ได้แก่ เอกสารการสอนประจำชุดวิชา และสื่อเสริมอันเป็นสื่อประสม ได้แก่ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ วิดีทัศน์ หนังสืออ่านประกอบ และการสอนเสริม เป็นต้น สำหรับการสอนเสริมนับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญกับนักศึกษาทางไกลเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะสื่อการเรียนการสอนทางไกลส่วนใหญ่จะเป็นสื่อประเภทการสื่อสารทางเดียว (One - Way Communication) ส่วนการสอนเสริมเป็นการสื่อสารสองทาง (Two - Way Communication) (สมชายเน คำจุน. 2528 : 15) ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการสอนเสริม มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานในการจัดการสอนเสริมไว้ ทั้งนี้เพื่อให้การสอนเสริมของมหาวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ ตรงตามเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า

1.1 ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านวิธีการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ที่เป็นเช่นนั้นเพราะในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยนั้น มหาวิทยาลัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ในสาขาวิชาหรือชุดวิชาที่จะทำการสอนเสริมเป็นอย่างดี ดังนั้น อาจารย์สอนเสริมที่มหาวิทยาลัยคัดเลือกจึงเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการสอนเป็นอย่างดี ประกอบกับมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการสอนเสริมในระบบการสอนทางไกลอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อให้อาจารย์ภายนอกได้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ บทบาท และหน้าที่ของอาจารย์สอนเสริม

อันจะเอื้ออำนวยต่อประสิทธิภาพของการสอนเสริมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 19 - 21) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เกี่ยวกับผู้สอนในส่วนของผู้สอนคือ ผู้สอนจะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการสอนที่ดี และมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อเสนอของโนลส์ (สวัณน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 165 - 167 ; อ้างอิงมาจาก Knowles. n.d.) ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการสอนผู้ใหญ่ไว้ คือ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างเชี่ยวชาญ ต้องรู้ถึงเอกสารและตำราทางวิชาการในสาขานั้นเป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สามารถดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชฟฟิลด์ (Sheffield. 1974 : x1) ซึ่งได้ทำการศึกษาลักษณะการสอนที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน โดยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ที่สำคัญ คือ บทบาทของอาจารย์ผู้สอน วิธีการสอน มีความกระตือรือร้น ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และการเตรียมการสอนของอาจารย์

1.2 ด้านสื่อการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านสื่อการสอนเสริมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดการเรียนการสอนด้วยระบบการสอนทางไกล นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองตามความพร้อมและความสามารถของแต่ละบุคคลจากสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาด้วยตนเองของนักศึกษาดังกล่าวย่อมเกิดปัญหาหรือเกิดความคับข้องใจในทางวิชาการจากการศึกษาในเอกสารการสอน ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงจัดให้มีกิจกรรมการสอนเสริมขึ้น ทั้งนี้เกิดจากหลักการที่ว่า การพบปะกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในระบบการเรียนการสอนทางไกล ด้วยเหตุนี้สื่อการสอนเสริมจึงมีความสำคัญกับกิจกรรมการสอนเสริม ทั้งนี้เพราะ สื่อการสอนเสริม หรือ เอกสารโสตทัศนศึกษาจะช่วยให้การสอนเสริมบรรลุวัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ และเนื่องจากการสอนเสริมเป็นการขยายเนื้อหาสาระหรือไขข้อข้องใจให้กับนักศึกษา โดยมีอาจารย์สอนเสริมเป็นสื่อบุคคล เอกสารโสตทัศนศึกษาจึงเป็นเสมือนคู่มือสำหรับอาจารย์ที่จะใช้เป็นแนวทางในการสอนเสริม โดยจะสรุปประเด็นสำคัญ และเค้าโครงเนื้อหาสาระในแต่ละชุดวิชา เพื่อให้การสอนเสริมของอาจารย์ผู้สอนเป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน ด้วยความสำคัญดังกล่าวนี้ อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

1.3 ด้านเวลาในการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านเวลาในการสอนเสริมอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยนั้น มหาวิทยาลัยจะต้องคำนึงถึงความพร้อมของทุกฝ่าย ทั้งในส่วนของนักศึกษา อาจารย์สอนเสริม และสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมการสอนเสริม ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด นักศึกษาไม่ต้องเข้าศึกษาในชั้นเรียนตามปกติ ทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่ล้วนเป็นผู้ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ เป็นผู้มีความทำงานอยู่แล้วจึงมีภารกิจในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงมีเวลาว่างจากการทำงานเฉพาะในวันหยุด คือ วันเสาร์และวันอาทิตย์ ในส่วนของอาจารย์สอนเสริมก็เช่นกัน กล่าวคืออาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่จะต้องปฏิบัติงานตามภารกิจของตนในระหว่างวันและเวลาราชการ จึงมีเวลาที่จะสามารถสอนเสริมได้เฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้น นอกจากนี้ในด้านอาคารสถานที่ที่มหาวิทยาลัยได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการอื่น ซึ่งมีได้ใช้อาคารสถานที่ในวันหยุดราชการทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์เป็นหลัก ดังนั้น การจัดกิจกรรมการสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์จึงมีความเหมาะสม ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ อาจารย์ส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริม มีความเหมาะสมในระดับเห็นด้วย

1.4 ด้านผู้มารับการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านผู้มารับการสอนเสริมอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่เป็นผู้มีทักษะและประสบการณ์ในการสอน มีความเข้าใจในสภาพของผู้เรียนหรือนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพ มีความแตกต่างกันมากทั้งในด้านวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ในขณะเดียวกันในระบบการสอนทางไกล มหาวิทยาลัยไม่ได้บังคับให้นักศึกษาทุกคนต้องเข้ารับการสอนเสริม ดังนั้น นักศึกษาจึงเข้าร่วมกิจกรรมการสอนเสริมเป็นจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ด้วยเหตุผลดังกล่าว อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริม อยู่ในระดับเห็นด้วย

1.5 ด้านสถานที่สอนเสริม อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม ด้านสถานที่สอนเสริมอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนั้น เป็นระบบที่ไม่มีชั้นเรียนเป็นของตนเอง มหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็นต้องขอความร่วมมือในการใช้อาคารสถานที่และบุคลากรจากสถาบันการศึกษา ทั้งในส่วนของมหาวิทยาลัย

และโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อการจัดกิจกรรมการสอนเสริม โดยมหาวิทยาลัยจะคัดเลือกโรงเรียนที่อยู่ใกล้แหล่งชุมชน และมีความพร้อมเหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมการสอนเสริม จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม ด้านผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม จำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม

2.1 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง พบว่า อาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้โดยอาจารย์สอนเสริมเพศชายและอาจารย์สอนเสริมเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่เท่ากัน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจารย์ผู้สอนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์สอนเสริมไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ต่างเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ในสาขาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังจัดให้มีการประชุมสัมมนาอาจารย์สอนเสริมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ทั้งนี้ เพื่อให้อาจารย์สอนเสริมมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการสอนเสริม ตลอดจนเพื่อให้การจัดกิจกรรมการสอนเสริมเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการสอนเสริมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง ต่างมุ่งที่จะสอนให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อนำไปศึกษาต่อด้วยตนเองได้ ดังนั้น ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์เพศชายและเพศหญิงจึงให้ความสำคัญกับการเตรียมการสอน โดยอาจารย์จะศึกษาเอกสารการสอนโดยละเอียดก่อนการสอนเสริม แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการสอนอยู่ในระดับที่สูงและใกล้เคียงกัน

ในขณะเดียวกัน พบว่า อาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านสื่อการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็น

เป็นเพราะ สื่อการสอนเสริมหรือเอกสารโสตทัศนที่มหาวิทยาลัยจัดให้อาจารย์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอนเสริมและช่วยให้รูปแบบการสอนเสริมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความพร้อมต่ออยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นในด้านเนื้อหา รูปแบบ หรือภาษาที่ใช้ ซึ่งอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิงต่างก็ได้รับสื่อการสอนเสริมเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ โดยอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างมีภาระรับผิดชอบหรือปฏิบัติงานในวันราชการ จึงเห็นว่ามหาวิทยาลัยกำหนดให้จัดกิจกรรมการสอนเสริมในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความพร้อมของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านนักศึกษาผู้รับการสอนเสริม หรือด้านสถานที่จัดสอนเสริม ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ขอความร่วมมือจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงชุมชน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน เช่น ไม่มีเสียงดังรบกวน ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ มีบริการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิงต่างก็มีความเข้าใจในระบบการเรียนการสอนทางไกล และลักษณะของผู้เรียนหรือนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีความแตกต่างกันมากในหลาย ๆ ด้าน เช่นด้านพื้นฐานความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นด้านผู้รับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และระดับสูงกว่าปริญญาโท พบว่า อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และระดับที่สูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม

สมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้โดยอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิระดับปริญญาโท โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และ 3.68 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาเอก ซึ่งนับได้ว่าเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอยู่ในระดับที่สูงสุด ทั้งเป็นการได้รับการศึกษาอย่างลึกซึ้ง จึงส่งผลโดยตรงต่อความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านวิธีการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ โดยอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีความคิดเห็นในระดับสูงกว่าอาจารย์สอนเสริมวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ในสาขาวิชาที่ทำการสอนเสริมอย่างลึกซึ้ง มีความเข้าใจในจิตวิทยาของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันมากในด้านประสบการณ์ ความสนใจและพื้นฐานความรู้ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาโท ให้ความสำคัญกับลำดับขั้นตอนในการสอน โดยเฉพาะการทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น โดยอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ซึ่งสูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82

ในขณะเดียวกัน พบว่า อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และ 3.75 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า

อาจารย์สอนเสริมทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศนสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาโทส่วนใหญ่อาจจะวิเคราะห์ในรายละเอียดเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง หรืออาจจะศึกษาค้นคว้าในเชิงทฤษฎีมาก จึงมีความเห็นว่าควรจะมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้เอกสารโสตทัศนที่อาจารย์ใช้เป็นแนวทางในการสอนเสริมมีความสมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหาในชุดวิชาให้มากที่สุด จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโทมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทและอาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมและด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้เพราะมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้จัดกิจกรรมการสอนเสริมไว้เฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ภายหลังจากการเปิดภาคเรียนไปแล้วประมาณ 1 เดือน เพื่อเป็นการเอื้ออำนวยความสะดวกทั้งในส่วนตัวของผู้เรียนหรือนักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่และมีการปฏิบัติงานในการทำงาน นอกจากนี้ในส่วนของอาจารย์สอนเสริมนั้นส่วนใหญ่ทั้งอาจารย์ภายในของมหาวิทยาลัยและอาจารย์ภายนอกต่างก็มีการปฏิบัติงานในวันราชการ ตลอดทั้งในส่วนของการอาคารสถานที่ที่มหาวิทยาลัยใช้เพื่อการจัดกิจกรรมการสอนเสริม ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการก็จะสามารถให้มหาวิทยาลัยใช้อาคารสถานที่ได้เฉพาะในวันหยุดราชการเช่นกัน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสอนเสริมส่วนใหญ่จะมีความสะดวกและพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมดังกล่าวได้เฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมภายในและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์สอนเสริมที่เป็นอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยและอาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสหประชา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ โดยอาจารย์

สอนเสริมที่เป็นอาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่เป็นอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และ 3.65 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์สอนเสริมที่เป็นอาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีทักษะต่อระบบการจัดกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยในแง่ที่ดี ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมในด้านสื่อการสอน ด้านอาคารสถานที่ หรือการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ประกอบกับอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัยจะเข้าร่วมกิจกรรมการสอนเสริมเป็นครั้งคราว จึงอาจจะมองรายละเอียดของปัญหาได้ไม่ชัดเจนเท่ากับอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัยซึ่งถือได้ว่าผ่านการสอนเสริมมานานกว่า จึงเกิดความเคยชินกับระบบการสอนทางไกล ดังนั้น จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมที่เป็นอาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่เป็นอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อาจารย์สอนเสริมภายในและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยอาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และ 3.68 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยกำหนดให้ใช้เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสำคัญสำหรับการจัดกิจกรรมการสอนเสริมในแต่ละชุดวิชา เพื่อให้อาจารย์สอนเสริมได้จัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจารย์สอนเสริมภายนอกส่วนใหญ่ซึ่งมาสอนเสริมเป็นครั้งคราวจึงยึดเอกสารโสตทัศนเป็นหลักในการดำเนินการสอน และอาจจะเห็นว่าเอกสารโสตทัศนที่มหาวิทยาลัยผลิตมีคุณภาพดี จึงให้ความสำคัญอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัยซึ่งมีความรู้ ความชำนาญในการดำเนินกิจกรรมการสอนเสริมสำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในระบบเปิดมากกว่าอาจารย์ภายนอก ดังนั้น จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนด้านเวลาในการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมภายในและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยอาจารย์สอนเสริมภายนอก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์สอนเสริมภายนอกส่วนใหญ่เป็นผู้มีภารกิจกับการปฏิบัติงานประจำในวันราชการ ดังนั้นจึงมีเวลาสอนเสริมให้กับมหาวิทยาลัยเฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้น ในขณะที่อาจารย์สอนเสริมภายในส่วนใหญ่อาจเห็นว่ากิจกรรมการสอนเสริมเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้ว ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมภายนอกมีความคิดเห็นด้านเวลาในการสอนเสริมอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนของการคิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมภายในและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยอาจารย์สอนเสริมภายนอกมีความคิดเห็นในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมภายนอกมีความเคยชินกับนักศึกษาที่สอนอยู่ในชั้นเรียนตามปกติ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีคุณลักษณะส่วนตัวที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งต่างจากคุณลักษณะของนักศึกษาหรือผู้มารับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชส่วนใหญ่จะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านพื้นฐานความรู้ อายุ วุฒิภาวะ ความรับผิดชอบ และประสบการณ์ ดังนั้น เมื่ออาจารย์ภายนอกมหาวิทยาลัยมาปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์สอนเสริม จึงทำให้สามารถเปรียบเทียบลักษณะของผู้เรียนได้ชัดเจนถึงความแตกต่างดังกล่าว ในขณะที่อาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีความคุ้นเคยกับลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ในระบบการเรียนการสอนทางไกล ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ในขณะที่พบว่า อาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ โดยอาจารย์สอนเสริมภายนอกมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัย โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และ 3.35 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนั้น อาจารย์สอนเสริมจะต้องเดินทางไปทำการสอนเสริมตามสถานที่ต่าง ๆ ในจังหวัดที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งอาจารย์สอนเสริมภายในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีความคุ้นเคยหรือเคยชินกับสภาพทั่วไปของสถานที่สอนเสริม อันเนื่องมาจากต้องเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่อยู่เป็นประจำ ในขณะที่อาจารย์สอนเสริมภายนอกส่วนใหญ่มีความเคยชินกับการสอนผู้เรียนหรือนักศึกษาเฉพาะในชั้นเรียน เมื่อต้องไปปฏิบัติหน้าที่สอนเสริมในต่างจังหวัดเป็นครั้งคราว จึงเกิดความตื่นตัวและเห็นความสำคัญของสถานที่สอนเสริม ซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญของการจัดกิจกรรมการสอนเสริม ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมภายในและอาจารย์สอนเสริมภายนอกมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การศึกษาค้างนี้ยังพบว่า อาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยทุกท่าน ต่างมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดกิจกรรมการสอนเสริม ตลอดจนให้ความสำคัญกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินการสอนเสริมเพื่อถ่ายทอดความรู้

ให้นักศึกษาได้มากที่สุด และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น อาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จึงมีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ โดยอาจารย์สอนเสริมที่สอนสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และอาจารย์สอนเสริมที่สอนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเดียวกัน ทั้งนี้โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 เท่ากัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรเพื่อทำหน้าที่เป็นอาจารย์สอนเสริมไว้ กล่าวคือ ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับอาจารย์สอนเสริมอย่างต่อเนื่อง และเป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมทั้งที่สอนในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ โดยอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ที่สอนเสริมทางสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และ 3.74 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเนื้อหาสาระของชุดวิชาทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่มีเนื้อหาสาระในเชิงทฤษฎีหลักการ และการนิสฺจฺนหรือทดลองข้อค้นพบต่าง ๆ ของนักวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ เป็นการนิสฺจฺนค้นคว้าหรือทดลองให้นักศึกษาได้เห็นข้อเท็จจริงโดยตรง ด้วยเหตุนี้อาจารย์สอนเสริมทางวิทยาศาสตร์จึงให้ความสำคัญกับสื่อการสอนในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นเฉพาะเนื้อหาสาระ การวิเคราะห์ วิจารณ์ในค่านี้อาหาราละเอียดที่ปรากฏขึ้นโดยไม่ต้องมีการนิสฺจฺน ค้นคว้า หรือทดลองอย่างเช่นในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว จึงส่งผลให้อาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะเดียวกัน พบว่า อาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริม แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และอาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านความสนใจ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากในด้านพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ โดยอาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีความรู้ค่อนข้างเปิดเผส และมีอิสระในการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งมีแนวคิดที่กว้างและลึก ประกอบกับลักษณะของชุดวิชาที่สอนทำให้มีความใกล้ชิดกับนักศึกษา จึงมีความเข้าใจในความแตกต่างของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ส่งผลให้อาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์สอนเสริมทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ โดยอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน เนื่องมาจากอาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ ต่างก็เป็นผู้ที่เข้าใจขั้นตอนและวิธีการสอนในระบบการสอนทางไกล และมุ่งที่จะถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาได้รับประโยชน์มากที่สุด ดังนั้น อาจารย์สอนเสริมทั้งสองกลุ่มจึงมีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคณเณ คำจน (2529 : 79) ที่ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่เกี่ยวกับการสอนของอาจารย์สอนเสริม โดยพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในด้านการสอนของอาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

2.5 จากการเปรียบเทียบความคิดของอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป พบว่า อาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยส่วนรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานงานวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ โดยอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ทั้งนี้โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และ 3.69 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยจัดให้บุคลากรที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์สอนเสริมต้องผ่านการฝึกอบรมและรับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้อาจารย์สอนเสริมมีความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ หลักการ และวิธีการดำเนินการสอนเสริม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำการบรรยายเพียงอย่างเดียว และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทั้งนี้โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ในทุกเรื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี ซึ่งถือได้ว่ามีประสบการณ์ในการสอนเสริมไม่นานนัก ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับกลวิธีในการสอน และเห็นว่าในการสอนเสริม ควรมีการอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำการบรรยายเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ในขณะที่อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ซึ่งถือได้ว่าผ่านการสอนเสริมมานานกว่า ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการสอนเสริมได้ชัดเจน ดังนั้น จึงส่งผลให้อาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะเดียวกันพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านผู้มาเรียนการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริม น้อยกว่า 7 ปี มีความคิดเห็นอยู่

ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 และ 3.26 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง ผู้มารับการสอนเสริม รับการสอนเสริมตรงตามเวลาที่กำหนด และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ผู้มารับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัย จากการศึกษาเอกสารวิชา และจุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของผู้เรียน คือ เพื่อทราบแนวข้อสอบ ทั้งนี้ โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่สูงกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์สอนเสริมในระยะเวลาที่ไม่นาน ส่วนใหญ่มีความคิดว่าเกี่ยวกับนักศึกษามารับการสอนเสริมเพื่อทราบแนวข้อสอบอยู่ในระดับสูง แต่เมื่อมีประสบการณ์การสอนเสริมมากขึ้น ได้ใกล้ชิดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักศึกษา จึงมีแนวคิดที่กว้างขึ้น และพบว่าจุดมุ่งหมายในการมารับการสอนเสริมของนักศึกษาไม่ใช่เพื่อทราบแนวข้อสอบแต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจจะเข้ามาเพื่อซักถามปัญหาข้อข้องใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกล เพื่อให้การศึกษาด้วยตนเองประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป จึงมีความคิดเห็นด้านผู้มารับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนเสริม ตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยได้ผลิตเอกสารโสตทัศนสำหรับอาจารย์สอนเสริมและนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมในแต่ละชุดวิชา ทั้งนี้เพราะเอกสารโสตทัศนเป็นเอกสารที่สรุปเนื้อหาสาระสำคัญในแต่ละชุดวิชาซึ่งมหาวิทยาลัยใช้เป็นคู่มือหรือแนวทางในการจัดกิจกรรมสอนเสริมสำหรับนักศึกษา ซึ่งในการจัดทำสื่อการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยนั้น มหาวิทยาลัยได้ใช้ผู้ร่วมผลิตหลายฝ่าย เพื่อให้ได้สื่อการสอนที่มีความสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อการสอนเสริมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้อาจารย์สอนเสริมทั้งที่มีประสบการณ์ในการสอนเสริมน้อยกว่า 7 ปี และตั้งแต่ 7 ปี ขึ้นไป ทุกคนต่างต้องเข้ารับการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการสอนเสริมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้อาจส่งผลให้อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนเสริมต่างก็มีความคิดเห็นด้านสื่อสอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการสอนเสริม

3.1 ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการสอนเสริมควรมีลักษณะของการสัมมนาหรือมีการอภิปรายร่วม ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ จาร์วิส (สวสัน วัฒนวงศ์. 2533 : 173 - 178 ; อ้างอิงมาจาก Jarvis. 1983 : 130 - 150) ที่กล่าวถึงวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) ซึ่งเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมสูงสุด และมีการนำมาใช้บ่อยที่สุดในการสอนผู้ใหญ่ เนื่องจากมีความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้วิธีการสอนแบบการสัมมนา (Seminar) ก็เป็นวิธีการที่สำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาาร่วมกัน อันจะได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง นอกจากนี้อาจารย์สอนเสริมควรต้องเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดีทั้งในด้านเนื้อหาสาระและวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษา ทั้งนี้มหาวิทยาลัยควรจะได้จัดให้มีการประเมินและปรับปรุงการสอนเสริมอย่างต่อเนื่อง ทั้งแจ้งผลการประเมินให้อาจารย์ผู้สอนทราบด้วยและในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมนั้นอาจารย์สอนเสริมควรจะได้ชี้แจงให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงการเรียนในระบบการสอนทางไกล ตลอดทั้งการศึกษาเอกสารการสอนมาก่อนเข้ารับการสอนเสริม ที่เป็นเช่นนี้เพราะมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิดที่ใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลเป็นหลัก การสอนเสริมจึงเป็นสื่อสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนทางไกลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะนักศึกษาสามารถซักถามปัญหาหรือข้อข้องใจที่เกิดจากการศึกษาด้วยตนเอง การสอนเสริมด้วยการบรรยายอย่างเดียวจะทำให้ศึกษาไม่กล้าแสดงออก ดังนั้น รูปแบบการสอนเสริมจึงควรมีลักษณะให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็น และที่สำคัญที่สุดอาจารย์ผู้สอนจะต้องเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แมคคาเนียล และรีวิทซ์ (McDaniel and Revetz. 1971 : 217 - 218) และพบว่าลักษณะของอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพในการสอน คือ มีการเตรียมการสอนในบทเรียนเป็นอย่างดี

3.2 ด้านสื่อการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดทำเอกสารโสตทัศนศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ทั้งในด้านเนื้อหา ความถูกต้อง ความทันสมัย และมีรูปแบบที่น่าสนใจ ควรพัฒนาและปรับปรุงสื่อเสริมรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มเติมมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าใจในเนื้อหาสาระได้ง่ายและรวดเร็ว เอกสารโสตทัศนศึกษาควรจะเน้นประเด็นสำคัญ

และง่ายต่อการทำความเข้าใจ และควรจะต้องปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้สอดคล้องกับประเด็นเนื้อหาและมีความละเอียดในเนื้อหาสาระมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีเอกสารโสตทัศนเพื่อใช้เป็นสื่อสำคัญในการสอนเสริมขึ้น เอกสารโสตทัศนดังกล่าวจะเป็นการสรุปเนื้อหาสาระที่สำคัญในแต่ละชุดวิชา ทั้งยังเป็นคู่มือ หรือแนวทางในการปฏิบัติสำหรับการสอนเสริม ทั้งนี้เพื่อที่อาจารย์สอนเสริมจะได้ดำเนินกิจกรรมการสอนเสริมไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน ด้วยเหตุนี้อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่จึงเห็นว่าเอกสารโสตทัศนจะต้องมีความถูกต้องสมบูรณ์ และมีความทันสมัย ตลอดจนควรจะต้องเพิ่มประเด็นเนื้อหาสาระและรายละเอียดให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมการสอนเสริมบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3 ด้านเวลาในการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มเวลาในการสอนเสริมในชุดวิชาที่มีเนื้อหามากและยากต่อการทำความเข้าใจของนักศึกษา ทั้งควรขยายเวลาในการจัดการสอนเสริมเป็น 3 - 5 ครั้งต่อภาคการศึกษา และใช้เวลาสอนเสริม 3 ชั่วโมงต่อครั้ง อาจารย์สอนเสริมควรใช้เวลาในการสอนเสริมที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการใช้เทคนิคการสอนที่ทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว และอาจารย์สอนเสริมควรบรรยายเฉพาะประเด็นที่เป็นปัญหามากกว่าบรรยายประเด็นต่าง ๆ ทุกเรื่อง ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชนั้น มหาวิทยาลัยได้แบ่งเวลาในการสอนเสริมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การสอนเสริมแบบ 3 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง การสอนเสริมแบบ 2 ครั้ง ๆ ละ 5 ชั่วโมง และการสอนเสริมแบบเข้ม 2 วันติดต่อกัน สอนวันละ 5 ชั่วโมง จากการแบ่งเวลาการสอนเสริมดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสอนเสริมส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการสอนน้อยมากเมื่อเทียบกับเนื้อหาในแต่ละชุดวิชา และในบางชุดวิชาอาจารย์สอนเสริมไม่สามารถสอนได้ทัน สอนไม่ครบในเนื้อหาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ด้วยเหตุนี้อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่จึงเห็นว่า ควรจะเพิ่มเวลาหรือชั่วโมงในการสอนเสริมในชุดวิชาที่มีเนื้อหามากและยากให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมณะเน คำจูน (2528 : 154) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเวลาในการสอนเสริม กล่าวคือ ในชุดวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น มีเนื้อหาสาระมาก และในบางชุดวิชาอาจารย์สอนเสริมไม่สามารถสอนได้ทัน เนื่องจากมีเวลาน้อย ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรขยายระยะเวลาในการสอนเสริมออกไปอีก

3.4 ด้านผู้มารับการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มารับบริการสอนเสริมเห็นความสำคัญในการสอนเสริม ควรกระตุ้นให้ผู้มารับการสอนเสริมศึกษาเอกสารมาก่อนเข้ารับการสอนเสริม มหาวิทยาลัยควรชี้แจงให้ผู้มาเข้ารับการสอนเสริมเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายหลักของการสอนเสริมว่าไม่ใช่เป็นการบรรยายรายละเอียดในเนื้อหาสาระ แต่เป็นการซักถามปัญหาและสิ่งที่ไม่เข้าใจจากการศึกษาเอกสารชุดวิชานั้น ๆ และควรสร้างแรงจูงใจในการมารับการสอนเสริม โดยอาศัยมาตรการต่าง ๆ เช่น การสร้างบทเรียนที่เหมาะสม และการสร้างบรรยากาศในการสอนที่ดี เป็นต้น ที่เป็นเช่นนั้นเพราะอาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่เห็นว่า นักศึกษามีความสนใจเข้ารับการสอนเสริมเป็นจำนวนน้อย ซึ่งอาจเนื่องมาจากไม่เห็นความสำคัญของการสอนเสริม หรือไม่เข้าใจวิธีการสอนเสริม ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนเสริมให้นักศึกษาทราบอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ตลอดทั้งต้องทำความเข้าใจกับนักศึกษาด้วยว่าการสอนเสริมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนในระบบการสอนทางไกลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.5 ด้านสถานที่สอนเสริม อาจารย์สอนเสริมส่วนใหญ่เห็นว่าสถานที่สอนเสริมบางแห่งขาดความเหมาะสมทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวในโอกาสต่อไป ส่วนห้องที่ทำการสอนเสริมควรเป็นห้องเรียนที่ดีที่สุดในโรงเรียน และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา ตลอดทั้งควรจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบและประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษาที่เป็นสถานที่สอนเสริมที่เป็นเช่นนั้นเพราะในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชนั้นมหาวิทยาลัยขอความร่วมมือกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมและเป็นศูนย์บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัย ดังนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาบางแห่งจึงอาจมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น ขนาดของโต๊ะและเก้าอี้ เป็นต้น นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมนั้นยังต้องอาศัยสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นอีกด้วย เช่น เครื่องขยายเสียง วิทยุเทป วิกิตึ้น และเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ตลอดจนบุคลากรที่คอยอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคณ คำจูน (2528 : 155) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า ศูนย์บริการการศึกษา หรือสถานที่สอนเสริมจะต้องมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ เช่น แสงสว่างในห้องเรียน ห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทได้ดี โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดที่เหมาะสม ขจัดเสียงดังรบกวน

ตลอดจนการบริการในด้านอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น การบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำห้องส้วม และห้องพยาบาล เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรจัดให้มีการประเมินและปรับปรุงการสอนเสริมของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง โดยสร้างแบบประเมินผลการสอนในรูปของแบบประเมินผลมาตรฐาน เพื่อให้ผู้สอนนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรจัดให้มีการสัมมนาอาจารย์สอนเสริมในระบบการสอนทางไกลเป็นประจำทุกปี เพื่อให้อาจารย์สอนเสริมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยได้มีโอกาสพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนปัญหาที่ได้ประสบจากการปฏิบัติหน้าที่สอนเสริม เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสอนเสริมที่มีคุณภาพ และเกิดประโยชน์แก่นักศึกษามากที่สุด

1.3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบ เพื่อรณรงค์ให้นักศึกษาที่ไม่สามารถศึกษาด้วยตนเองเข้าใจ มาเข้ารับการสอนเสริม เพื่อให้เกิดความกระฉับกระชวย และสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองจนประสบผลสำเร็จ

1.4 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรพิจารณาปรับปรุงเอกสารโสตทัศนศึกษาให้มีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ ความถูกต้อง ความทันสมัย และรูปแบบน่าสนใจ เพื่อให้เอกสารโสตทัศนศึกษาใช้เป็นคู่มือและแนวทางในการสอนเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรจัดให้มีการประสานงานและขอรับการสนับสนุนในเรื่องความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ จากศูนย์บริการการศึกษา เพื่อให้การจัดกิจกรรมการสอนเสริมเป็นไปด้วยดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัย โดยแยกศึกษาตามสาขาวิชา

2.2 ควรศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยแยกตามสาขาวิชา

2.3 ควรศึกษาผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้ารับการสอนเสริม โดยจำแนกตาม
สาขาวิชา

2.4 ควรศึกษาความต้องการได้รับบริการการสอนเสริมตามนัดหมาย ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7. สำนัก
นายกรัฐมนตรี, 2535.
- จินตนา มาพวง. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์.
ปริญฐานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- จิรรัตน์ แยมกลิ่นฟ้า และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการของ
นักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- ชัยองค์ พรหมวงศ์. "แนวคิดและเทคนิคการสอนเสริม," ใน เอกสารสำหรับอาจารย์สอนเสริม.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526. อัดสำเนา.
- ชุดรี วงศ์รัตนะ. สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2534.
- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2528.
- เพชรภรณ์ นันทรามาศ. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพการสอนที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยในภาคใต้. ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช, 2522.
- วรรณ วิไลรัตน์. การศึกษาค้นคว้าในสถาบันอุดมศึกษา : วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของ
อาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลศึกษา ตามทัศนะของนิสิตภาคสมทบ.
ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลศึกษา, 2528.
- วิจิตร ภักดิ์รัตน์. "แนวคิดบางประการในการสอนเสริม," ใน เอกสารสำหรับอาจารย์สอนเสริม.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- วิจิตร ศรีสอาน. "บทบาทต่าง ๆ ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย," ใน รายงานการสัมมนา เรื่อง
การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย. สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัย
มหิดล, 2527.

วิชัย วงษ์ใหญ่. "ความหมายของหลักสูตรและการสอน," สารพัฒนาหลักสูตร. 20 : 12-21
: 3 - 7 ; พฤษภาคม, 2526.

สมคยะเน คำจุน. การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ที่มีต่อการสอนเสริม ในกรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

_____. ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่เกี่ยวกับการสอนของ
อาจารย์สอนเสริม. ปรินซ์นิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
อัดสำเนา.

ลีปพนธ์ เกตุทัต. "บทบาทของมหาวิทยาลัยต่อการพัฒนาประเทศ," ใน การศึกษา. หน้า 77
- 86. สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. คู่มือการสอนเสริม. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

_____. คู่มือนักศึกษา 2535. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.

_____. รายงานการสัมมนาอาจารย์สอนเสริมในระบบการสอนทางไกล. สำนักบริการการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.

_____. เอกสารสำหรับอาจารย์สอนเสริม. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช, 2526.

สุวัจน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

_____. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์การพิมพ์,
2524.

สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรสยาม
การพิมพ์, 2524.

Cronbach, Lee.J. Essential of Psychological Testing. 3 rd ed. New York : Morpper and Row, 1970.

Edward, F. Sheffield. Teaching in the Universities, No One Way. Montreal : McGill - Queens, 1974.

Greenwood, Carden E. and others. "The Student Evaluation of College Teaching Behavior," Journal of Educational Measurement. 2 : 141 - 143 ; Summer, 1974.

Kidd.J.K. How Adult Learn. New York : Assosiation Press, 1973.

Knowles, Malcolm, S. The Modren Practice of Adult Education. New York : Assosiation Press, 1970.

Purvis, June. "Some Problem of Teaching and Learning Within The Open University," Education Research. 21 (3) : July, 1980.

Risk, Thomas M. Principles and Practice of Teaching. 3 d ed. New York : American Book Company, 1958.

Romine, Stephen. "Student and Faculty Perceptions of Effective University Instructional Climate," Journal of Educational Research. 68 : 139-143 ; December, 1974.

Venables, Sir Peter. "Multimedia Approach to Study in Open University," Concurrent General Session 11. p.5. London : 6 March, 1972.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design : International Student Edition. 2 nd ed. Kogakusha, McGraw - Hill, 1971.

Watruba, Thomas R. and Penny L. Wright. "How to Develope a Teacher Rating Instrument," Journal of Higher Education. XLVI : 653 - 663, 1975.

Yamane, Taro. Statistics : AnIntroductory Analysis. 3 rd ed. Tokyo : Harper International Edition, 1973.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/ 0173

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 มิถุนายน 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางศุภธีร์ ไชยสุ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาชั้นกว่า เพื่อหาปริญญาโท
เรื่อง ความคึกคักเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

รศ.ดร.สุมาลี สังข์ศรี

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือไปครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.เพ็ญแข ประจณปัจฉนิก ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ.ดร.นิตร ทองชั้น สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. รศ.ดร.สุรกุล เจนอบรม ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รศ.ดร.วิกร ตัณฑวุฒโฒ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. รศ.ดร.เจียรนัย ทรงชัยกุล สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช
6. ผศ.ปรีชา เนาว์เย็นผล สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ที่ หม 1007/ 1993

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 มิถุนายน 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวศุภธีร์ ไชยวสุ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาเกินกว่า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

รศ.ดร.สุมาลี สังข์ศรี

กรรมการ

สิ่งที่บัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้อาจารย์สอนเสริม ตอบแบบสอบถาม ในระหว่าง
เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2536 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1316/พิเศษ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี 11120

14 กรกฎาคม 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน อาจารย์สอนเสริม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุธีร์ ไชยาสู่ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และอยู่ในระหว่างทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาคำความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช"

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ และท่านเป็นผู้หนึ่งที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี คำตอบของท่านจะใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วส่งคืนมายังผู้วิจัยตามที่ระบุ ภายในวันที่ 1 สิงหาคม 2536 โดยผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับและใช้ประโยชน์เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น และขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกัญญา กาญจนบุรานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายบริการ

สำนักบรรณสารสนเทศ

โทร. 5730030-3 ต่อ 7111-3

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริม
ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์สอนเสริมผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งตามสาขาวิชาที่สอน เนศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม และประสบการณ์การสอนเสริม (ข้อ 1 - 5)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านวิธีการสอนเสริมของอาจารย์	จำนวน 13 ข้อ
2) ด้านสื่อการสอนเสริม	จำนวน 12 ข้อ
3) ด้านเวลาในการสอนเสริม	จำนวน 7 ข้อ
4) ด้านผู้มารับการสอนเสริม	จำนวน 10 ข้อ
5) ด้านสถานที่สอนเสริม	จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการสอนเสริม ตลอดจนแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการสอนเสริม

2. โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบถ้วนทุกข้อ โปรดอย่าเว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้ และโปรดตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ท่านประสบ หรือตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ข้อ 1 - 5)

โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน [] ข้างหน้าข้อความที่
ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

1. สาขาวิชาที่สอน

☐ ศิลปศาสตร์	☐ เศรษฐศาสตร์
☐ ศึกษาศาสตร์	☐ คหกรรมศาสตร์
☐ วิทยาการจัดการ	☐ รัฐศาสตร์
☐ นิติศาสตร์	☐ ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
☐ วิทยาศาสตร์สุขภาพ	☐ นิเทศศาสตร์

2. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

3. วุฒิทางการศึกษา

- ☐ ระดับปริญญาโท
☐ ระดับสูงกว่าปริญญาโท

4. ประเภทของอาจารย์สอนเสริม

- ☐ อาจารย์ภายใน มสธ.
☐ อาจารย์ภายนอก มสธ.

5. ประสบการณ์การสอนเสริมที่ มสธ. ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม

โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสอนเสริมของมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือให้สอดคล้องกับระดับ
ความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วย
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
	<u>ด้านวิธีการสอนเสริมของอาจารย์</u>					
6.	ก่อนการสอนเสริมควรศึกษาเอกสาร การสอนโดยละเอียดทุกครั้ง					
7.	ควรศึกษาแผนการสอนหรือเอกสารโสตทัศน ก่อนการสอนเสริมทุกครั้ง					
8.	ควรเตรียมหัวข้อไว้อภิปรายกับนักศึกษาทุกครั้ง					
9.	ควรค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้การสอนสมบูรณ์ที่สุด					
10.	ทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนลงมือสอน เพื่อให้ทราบความรู้เบื้องต้นที่ผู้เรียนมีในวิชานั้น					
11.	ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละชุดวิชา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเห็นความสำคัญ					
12.	ควรอภิปรายประเด็นเนื้อหาที่สำคัญ ๆ ไม่ทำ การบรรยายเพียงอย่างเดียว					
13.	ควรแบ่งเวลาการสอนในแต่ละเนื้อหาอย่าง เหมาะสม					
14.	ควรใช้เวลาในการตอบข้อซักถามของนักศึกษา.					
15.	ควรใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน เช่น การให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อดึงดูดความสนใจของ ผู้เรียน					
16.	ควรใช้วิธีการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจมากที่สุด					

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
17.	สอนโดยคำนึงถึงสภาพและความต้องการของ ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่					
18.	ควรรักษาเวลาการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย					
	<u>ด้านสื่อการสอนเสริม (เอกสารโสตทัศน)</u>					
19.	เอกสารโสตทัศนที่ มสช. จัดให้ สามารถใช้เป็น แนวทางในการสอนเสริมได้อย่างดี					
20.	เอกสารโสตทัศนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ บทเรียนดีขึ้น					
21.	เอกสารโสตทัศนช่วยทำให้รูปแบบการสอนเสริม ของอาจารย์ผู้สอน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน					
22.	เอกสารโสตทัศนช่วยให้การสรุปประเด็นง่าย และสะดวกขึ้น					
23.	เอกสารโสตทัศนเป็นสื่อสนับสนุนการเรียน การสอนที่สามารถใช้แทนสื่อประเภทอื่น ๆ ได้ อย่างดี					
24.	เอกสารโสตทัศนมีรูปเล่มน่าอ่าน					
25.	เอกสารโสตทัศนควรมีรายละเอียดเนื้อหาที่ สำคัญ ๆ นอกเหนือจากประเด็นหัวข้อ					
26.	เอกสารโสตทัศนควรมีภาพประกอบที่สอดคล้อง กับเนื้อหา					
27.	ภาษาที่ใช้ในเอกสารโสตทัศน สามารถเข้าใจ ได้ง่าย					

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
28.	อาจารย์ใช้เอกสารโสตทัศนประกอบการสอนเสริมทุกครั้ง					
29.	เอกสารโสตทัศนมีเนื้อหาซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในเอกสารการสอน					
30.	ควรมีการปรับปรุงเอกสารโสตทัศนให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
	<u>ด้านเวลาในการสอนเสริม</u>					
31.	เวลาที่จัดให้ในการสอนเสริมในปัจจุบัน มีความเหมาะสมดีแล้ว					
32.	การจัดกิจกรรมการสอนเสริมหลังเปิดเรียนแล้ว 1 เดือนมีความเหมาะสม					
33.	ควรจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้เสร็จสิ้นก่อนสอบไม่เกิน 1 เดือน					
34.	การจัดสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อความสะดวกทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่					
35.	ควรจัดการสอนเสริมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกงาน ในวันจันทร์ - ศุกร์					
36.	ควรจัดสอนเสริมทั้งชุดวิชา ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ติดต่อกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง					

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
37.	ในแต่ละภาคการศึกษาควรจัดการสอนเสริม แต่ละชุดวิชามากกว่า 1 รอบขึ้นไป					
	<u>ด้านผู้มารับการสอนเสริม</u>					
38.	จำนวนผู้มารับการสอนเสริมมีจำนวนน้อยเมื่อ เทียบกับจำนวนนักศึกษาที่มีรายชื่อรับ การสอนเสริม					
39.	ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมาก ในด้านพื้นฐานความรู้					
40.	ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากใน ด้านความสนใจ					
41.	ผู้มารับการสอนเสริมมีความแตกต่างกันมากใน ด้านประสบการณ์					
42.	ผู้มารับการสอนเสริมซักถามข้อสงสัยจากการ ศึกษาเอกสารชุดวิชา					
43.	ผู้มารับการสอนเสริมส่วนใหญ่จะศึกษาเอกสาร การสอนครบทุกหน่วยก่อนเข้ารับการสอนเสริม					
44.	ผู้มารับการสอนเสริมมีส่วนร่วมการเรียน การสอน เช่น โต้ตอบ อภิปราย ซักถาม					
45.	ผู้มารับการสอนเสริมรับการสอนตรงเวลาที่ กำหนด					
46.	จุดมุ่งหมายหลักในการเข้ารับการสอนเสริมของ ผู้เรียนคือ เพื่อทราบแนวข้อสอบ					

ลำดับ ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม	ระดับของความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
47.	ผู้เรียนเข้ารับการสอนเสริมเพื่อให้เข้าใจ เนื้อหาที่สำคัญและนำไปศึกษาต่อที่บ้าน					
	<u>ด้านสถานที่สอนเสริม</u>					
48.	ส่วนใหญ่สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลทำให้อาจารย์ เดินทางไม่สะดวก					
49.	สภาพของห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัด การเรียนการสอน					
50.	ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ					
51.	สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของสถานที่สอนเสริม มีความเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน					
52.	สถานที่สอนเสริมมีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มี สมาธิในการเรียนการสอน					
53.	ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดให้มีบริการอาหาร และเครื่องดื่มจำหน่าย ในสถานที่จัดสอนเสริม					
54.	ศูนย์บริการการศึกษาควรจัดเจ้าหน้าที่คอยให้ บริการและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ					
55.	ศูนย์บริการการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ และให้บริการข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ การสอนเสริม					
56.	ห้องน้ำมีให้บริการเพียงพอและสะอาด					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาที่ควรแก้ไข และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการสอนเสริม

(1) ตามความเห็นของท่าน ในการสอนเสริมมีปัญหอย่างไร? หรือไม่? และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาอย่างไร? โปรดให้รายละเอียด โดยการตอบได้อย่างเสรี ในที่ว่างข้างล่างนี้

ด้านวิธีการสอนเสริม

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านสื่อการสอนเสริม

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านเวลาที่ใช้ในการสอนเสริม

เวลาในการสอนเสริมที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมคือ.....ครั้ง/ภาคการศึกษา
และ.....ชั่วโมง/ครั้ง

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านผู้มารับการสอนเสริม

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ท่านสถานที่สอนเสริม

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

(2) แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการสอนเสริม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล นางศุภจิร ไชยวงศ์
เกิดวันที่ 22 มีนาคม 2499
สถานที่เกิด บ้านเลขที่ 1267 ถนน เทอดไทย แขวง ตลาดพลู
 เขต ธนบุรี กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงาน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2518 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีอุปสรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2521 เศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2536 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2522 บริษัท ประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2531 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริม
ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บทคัดย่อ
ของ
ศุภสิทธิ์ ไชยวสุ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
กุมภาพันธ์ 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์สอนเสริม จำนวน 250 คน เลือกโดยวิธี สุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) จากอาจารย์สอนเสริมประจำภาคการศึกษาที่ 2/2535 จำนวน 1,293 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม

ผลการวิจัยมี ดังนี้

1. อาจารย์สอนเสริมมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ในเกณฑ์ทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากน้อย คือ ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ มีค่าเฉลี่ย 4.37 ด้านสื่อการสอนเสริม มีค่าเฉลี่ย 3.79 ด้านสถานที่สอนเสริม มีค่าเฉลี่ย 3.39 ด้านเวลาในการสอนเสริม มีค่าเฉลี่ย 3.36 และด้านผู้มารับการสอนเสริม มีค่าเฉลี่ย 3.31

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช รวม 5 ด้าน ตามตัวแปร คือ เพศ วุฒิทางการศึกษา ประเภทของอาจารย์สอนเสริม สาขาวิชาที่สอน และประสบการณ์การสอนเสริม

2.1 อาจารย์สอนเสริมเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม ด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม ด้านผู้มารับการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 อาจารย์สอนเสริมที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ และด้านผู้มารับการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในด้านสื่อการสอนเสริม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านเวลาในการสอนเสริม และสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 อาจารย์สอนเสริมประเภทต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริม ด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านผู้มารับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในด้านวิธีการสอนของอาจารย์และด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 อาจารย์ที่สอนเสริมในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมในด้านสื่อการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านผู้มารับการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านวิธีการสอนของอาจารย์ ด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 อาจารย์สอนเสริมที่มีประสบการณ์การสอนเสริมแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนเสริมด้านวิธีการสอนของอาจารย์ และด้านผู้มารับการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านสื่อการสอนเสริม ด้านเวลาในการสอนเสริม และด้านสถานที่สอนเสริม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการสอนเสริม ตามความคิดเห็นของอาจารย์สอนเสริม คือ

3.1 รูปแบบการสอนเสริมควรมีลักษณะการสัมมนาหรือมีการอภิปรายร่วม

3.2 อาจารย์สอนเสริมควรต้องเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ทั้งในด้านเนื้อหาสาระและวิธีการถ่ายทอดความรู้

3.3 มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการประเมินและปรับปรุงการสอนเสริมอย่างต่อเนื่อง

3.4 มหาวิทยาลัยควรจัดทำเอกสารโสตทัศนศึกษาให้มีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านเนื้อหา ความถูกต้อง ความทันสมัย และรูปเล่มที่น่าสนใจ

3.5 ควรพัฒนาและปรับปรุงสื่อในการสอนเสริมเพิ่มเติม

3.6 ควรเพิ่มเวลาในการสอนเสริมสำหรับชุดวิชาที่มีเนื้อหามากและยากต่อการทำความเข้าใจ

3.7 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและเข้าใจจุดมุ่งหมายหลักของการสอนเสริม และเตรียมศึกษาเอกสารการสอนก่อนเข้ารับการสอนเสริม

3.8 ควรจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบและประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษาที่ใช้เป็นสถานที่สอนเสริม ในเรื่องการอำนวยความสะดวกทั้งในด้านสภาพแวดล้อม อุปกรณ์การเรียนการสอน และบุคลากรที่คอยให้บริการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

A STUDY ON TUTORS' OPINIONS TOWARD
THE TUTORING SERVICES OF SUKHOTHAI THAMMATHIRAT
OPEN UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
SUTTEE JAYAVASU

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

February 1994

The purposes of this research were to study and compare opinions of Sukhothai Thammathirat Open University tutors in regard to tutoring services as provided by Sukhothai Thammathirat Open University.

The sampling population consisted of 250 tutors who were selected from 1,293 tutors who took part in the second semester of the academic year 1992. The multistage sampling technique was used as the selection method.

The instrument used for collecting data was a five-point rating scale questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for analysing data included mean, standard deviation and t-test.

The findings were as follows:

1. Tutors in general indicated that tutoring services as provided by Sukhothai Thammathirat Open University were good in all aspects. In statistical ranking order, teaching methodology had a mean of 4.37, teaching media had a mean of 3.79, teaching location had a mean of 3.39, teaching period had a mean of 3.36, and tutoring clients had a mean of 3.31.

2. Comparison of tutors' opinions regarding tutoring services in 5 aspects were made based on various variables namely sexes, educational backgrounds, types of tutors, subject areas, and tutoring experiences.

- 2.1 Tutors with different sexes had no statistical significance in opinion difference regarding the tutoring services in the areas of teaching methodology, teaching media, teaching period, tutoring clients and teaching location.

- 2.2 Tutors with different educational backgrounds were found to have different opinions in regard to teaching methodology and tutoring clients at a .01 level of significance. For teaching media, the difference was found at a .05 level of significance, while the areas of

teaching period and teaching location were found to have no statistical significance.

2.3 Different types of tutors had different opinions regarding tutoring services in the areas of teaching media, teaching period and tutoring clients. The statistical difference for this particular aspect was found at a .01 level of significance. For teaching methodology and teaching location, the difference in opinions was found to have no statistical significance.

2.4 Tutors who taught in different subject areas were found to have different opinions in regard to teaching media at a .01 level of significance, and tutoring clients at a .05 level of significance. For teaching methodology, teaching period and teaching location, the difference in opinions was found to have no statistical significance.

2.5 Tutors with different tutoring experiences were found to have different opinions regarding teaching methodology and tutoring clients at a .05 level of significance. For teaching media, teaching period and teaching location, the difference in opinions was found to have no statistical significance.

3. Suggestions and guidelines for improvement of tutorials quality as indicated by tutors are as follows:

3.1 Tutoring services should be provided in the form of seminar or symposium.

3.2 Tutors should be well prepared for the tutoring services both in terms of contents and instructional techniques.

3.3 Sukhothai Thammathirat Open University should continuously evaluate and improve tutoring services.

3.4 Sukhothai Thammathirat Open University should produce visual materials that are complete, correct in contents, up to date and interesting in format.

3.5 Sukhothai Thammathirat Open University should develop additional teaching media and improve existing ones for tutoring services.

3.6 Sukhothai Thammathirat Open University should have more tutoring time available for courses that have a lot of information and are difficult to understand.

3.7 Sukhothai Thammathirat Open University should conduct enough publicity so that students are able to understand the importance and main objectives of tutoring services. As part of the publicity, students should also be encouraged to study the course materials before attending tutorial sessions.

3.8 Sukhothai Thammathirat Open University should have necessary personnel to coordinate with various study centers so that appropriate teaching environments, teachings aids and local staff to facilitate the tutorial process were readily available.